

Vuosikertomus 2024

 HÄMEENMAA

Uudistuksia

SISÄLTÖ

Konsernin tunnusluvut	4
Hallituksen toimintakertomus 2024	5
Tilinpäätös 31.12.2024	12
Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot	19
Hallituksen esitys tuloksen käsittelystä	35
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä	35
Tilintarkastuskertomus	36
Hallinto	39
Hallintoelimet	40

KONSERNIN TUNNUSLUVUT

2019–2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liikevaihto milj. euroa	985,1	978,8	1 054,1	1 116,1	1 186,0	1 210,7
Liikeylijäämä						
milj. euroa	32,8	33,6	37,4	40,2	50,0	45,1
%:a liikevaihdosta	3,3	3,4	3,5	3,6	4,2	3,7
*Ylijäämä ennen veroja						
milj. euroa	34,0	35,4	38,1	42,5	53,0	50,6
%:a liikevaihdosta	3,5	3,6	3,6	3,8	4,5	4,2
Oman pääoman tuotto-%	7,9	7,5	7,6	7,6	8,7	7,7
Sijoitetun pääoman tuotto-%	9,1	8,3	8,3	8,7	10,7	9,6
Omavaraisuusaste, %	70,6	73,6	73,4	77,1	80,5	82,1
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen						
milj. euroa	62,1	62,4	92,3	52,8	35,5	72,2
%:a liikevaihdosta	6,3	6,4	8,8	4,7	3,0	6,0
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana kokoaikaisiksi muutettuna	2 122	2 072	2 119	2 271	2 310	2 321

Tunnuslukujen laskentakaavat

Oman pääoman tuotto-% =
$$\frac{\text{tulos rahoituserien jälkeen} - \text{verot} * 100}{\text{oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus (keskim.)}}$$

Sij. pääoman tuotto-% =
$$\frac{\text{tulos ennen veroja} + \text{korko- ja muut rahoituskulut} * 100}{\text{taseen loppusumma} - \text{korottomat velat} - \text{pakolliset varaukset (keskim.)}}$$

Omavaraisuusaste, % =
$$\frac{\text{oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus} * 100}{\text{taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$$

Bruttoinvestoinnit = käyttöomaisuusinvestoinneista suoritettu määrä

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana =

kokoaikaisia työntekijöitä tilikauden kokonaistytöntien perusteella vuoteen 2020 asti, vuodesta 2021 alkaen keskiarvo kuukausien lopussa laske-
tuista henkilökunnan lukumääristä.

Toimintaympäristön kehitys

Vuonna 2024 erityisesti geopoliittiset jännitteet varjostivat jo viriävää talouden kasvua ja aiheuttivat edelleen globaalisti epävarmuuksia kehitykseen. Toimintaympäristön volatiilisuus jatkuu samoista syistä myös kuluvana vuonna. Suomen talouden näkymät ovat kuitenkin hienoisesti kohen- tumassa, vaikka Euroopan tasolla kasvu on yhä verrattain hidasta.

Suomi lähti vuoteen 2024 taantumassa. Hintojen ja korkojen nousut olivat jo pidempään rokotta- neet kotitalouksien ostovoimaa. Vaikka alku- vuonna yksityinen kulutus oli nousussa, jäi kasvu koko vuoden osalta vaisuksi. Kuluttajien luotta- mus pysyi koko vuoden hyvin matalalla tasolla, ja hallituksen talouden sopeutustoimina päättämät arvonnäisäveron korotukset toivat uuden rasisheen ostovoimalle. Vuoden edetessä kuluttajien epä- varmuutta lisäsi myös työllisyyden heikentyminen. Positiivisia signaaleja taloudessa olivat muun mu- assa hidastunut inflaatio ja korkojen laskun jatku- minen, jotka osaltaan paransivat ostovoimaa.

Tilastokeskuksen mukaan kuluttajahinnat kohosi- vat Suomessa keskimäärin 1,6 prosenttia vuonna 2024. Kuluttajahintojen nousu hidastui selvästi vuoden 2024 aikana. Syksyllä yleisen arvonnäisäve- rokannan muutos kuitenkin nosti useiden tavaroi- den ja palveluiden hintoja. Arvonnäisäveron koro- tukset jatkuvat myös vuonna 2025. Valtiovarain- ministeriö (VM) arvioi välillisen verotuksen muu- tostien kiihdyttävän inflaatiota suoraan yhteensä noin 0,9 prosenttiyksikköä vuosina 2024–2026. VM arvioi joulukuun ennusteessaan Suomen in- flaation jatkavan edelleen hidastumista reiluun yhteen prosenttiin vuonna 2025. Inflaation odote- taan nousevan reiluun puoleentoista prosenttiin vuosina 2026 ja 2027.

VM:n mukaan Suomen bruttokansantuote (BKT) supistui 0,3 prosenttia vuonna 2024. Inflaation hi- dastumisen ja korkojen laskun odotetaan tukevan kulutusta ja investointeja kuluvana vuonna. BKT:n kasvun ennustetaan nopeutuvan 1,6 prosenttiin

vuonna 2025 ja 1,5 prosenttiin vuosina 2026 ja 2027.

Matkailu- ja ravitsemisalan kasvua hidastavat vä- hittäiskaupan tavoin kuluttajien heikentynyt osto- voima ja riittämätön kysyntä. Suomi kilpailee yhä enemmän muiden Pohjoismaiden kanssa euroop- palaisista ja yhdysvaltalaisista matkailijoista. Vuo- den 2024 ensimmäinen vuosipuolisko osoitti, että Suomen matkailu on kasvussa, mutta se ei ole el- pynyt muiden Pohjoismaiden tahdissa.

S-ryhmä

S-ryhmän muodostavat osuuskaupat ja Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta (SOK) tytäryhtiöi- neen. S-ryhmän veroton vähittäismyynti vuonna 2024 oli 14 288 miljoonaa euroa, jossa on kasvua edelliseen vuoteen verrattuna 0,6 prosenttia.

S-ryhmässä oli joulukuun lopussa 2 036 toimipaik- kaa, kun niitä oli 2 007 edellisen vuoden vastaa- vana ajankohtana. Alueosuuskauppoja oli 19 ja paikallisosuuskauppoja kuusi.

S-ryhmän bonusjärjestelmään kuuluviin osuus- kauppoihin liittyi vuoden 2024 aikana 121 866 uutta asiakasomistajaa. Osuuskauppojen jäsen- määrä oli vuoden lopussa 2 653 271. Rahallisia etuja maksettiin yhteensä 535 miljoonaa euroa.

S-ryhmän investoinnit olivat 938 miljoonaa euroa, kun ne edellisvuonna olivat 659 miljoonaa euroa.

S-ryhmän yhteenlaskettu konsolidoimaton tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 586 miljoonaa euroa voitollinen, kun tulos edellisenä vuonna oli 474 miljoonaa euroa.

Osuuskauppojen yhteenlaskettu tulos ennen tilin- päätössiirtoja ja veroja oli 495 miljoonaa euroa voitollinen, kun se edellisenä vuonna oli 401 mil- joonaa euroa. SOK-yhtymän tulos ennen veroja (IFRS) oli 91 miljoonaa euroa voitollinen, kun se edellisenä vuonna oli 73 miljoonaa euroa voitolli- nen.

S-Pankin vuosi 2024

Vuonna 2024 S-Pankin kokonaistuotot olivat yhteensä 439,0 miljoonaa euroa (371,3) ja liikevoitto 165,2 miljoonaa euroa (147,4).

Talletuskanta oli vuoden lopussa 9,4 miljardia euroa (8,2) ja luottokanta 9,5 miljardia euroa (6,9). Hallinnoitavat varat olivat 8,3 miljardia euroa (6,2).

Vuoden 2024 lopussa S-Pankilla oli 747 000 aktiivista asiakasta (660 000).

Vuosi 2024 oli monella tapaa historiallinen S-Pankille. Joulukuussa saatiin päätökseen S-Pankin kaikkien aikojen suurimman yrityskaupan eli Handelsbankenin Suomen henkilöasiakas- sekä varainhoito- ja sijoituspalveluliiketoimintojen osto. Kaupan seurauksena S-Pankki kasvoi uuteen kokoluokkaan ja on nyt Suomen neljänneksi suurin henkilöasiakaspankki.

S-Pankin omistavat SOK ja S-ryhmään kuuluvat alueosuuskaupat. Yrityskaupan jälkeen Osuuskauppa Hämeenmaan omistusosuus S-Pankista on 6,0 % (5,1 %).

S-ryhmän tuulivoimainvestoinnit päätökseen suunnitellusti

S-ryhmän sähkön hankinnasta vastaa S-Voima Oy. S-Voima Oy hankkii S-ryhmälle sähköä markkinoilta ja omistaa Gigawatti Oy:n, joka tuottaa sähköä tuulesta alueosuuskaupoille.

Osuuskauppa Hämeenmaa omistaa S-Voima Oy:stä 7,3 %. Vuoden 2024 aikana S-Voima Oy:n oma tuuli- ja aurinkovoiman tuotanto vastasi noin 64 prosenttia S-ryhmän sähkönkulutuksesta. Tilikauden aikana saatettiin päätökseen Eurajoen Luviaan tuulipuiston investointihanke. Uuden tuulipuiston valmistuttua omalla uusiutuvalla energialla tuotetun sähkön arvioidaan laskennallisesti vastaavan kaupparyhmän sähköntarvetta.

Osuuskauppa Hämeenmaa -konserni

Bonuksia maksettiin ennätyselliset 37,7 M€

Osuuskauppa Hämeenmaalla oli vuodenvaihteessa 176 614 asiakasomistajaa. Uusia asiakasomistajia liittyi vuoden 2024 aikana 3 583. Asiakasomistajatalouksia alueemme kotitalouksista oli 86,7 % (ed. v. 85,3 %). Asiakasomistajat

keräsivät vuoden 2024 aikana Bonusta 37,7 M€ (ed. v. 36,6 M€). Lisäksi asiakasomistajat saivat 1,0 M€ (ed. v. 0,9 M€) maksutapaetua maksaessaan S-Pankin korteilla.

Liikevaihto kasvoi 2,1 %

Osuuskauppa Hämeenmaa -konsernin liikevaihto vuonna 2024 oli 1 210,7 M€. Liikevaihto kasvoi vuoteen 2023 verrattuna 2,1 %. Liikevaihto kasvoi, polttonesteiden laskeneiden hintojen vaikutuksesta liikennekauppaa lukuun ottamatta, kaikilla toimialoilla. Liikevaihto jakautui liiketoimintaryhmille siten, että markettoimialan liikevaihto oli 823,7 M€ (+2,7 % ed. v.), liikennekaupan 165,4 M€ (-5,3 % ed. v.), tavaratalokaupan 16,3 M€ (+0,2 % ed. v.), majoitus- ja ravitsemistoimialan 38,8 M€ (+0,2 % ed. v.) sekä autokaupan 153,5 M€ (+11,8 % ed. v.). Loppuosa liikevaihdosta (13,0 M€) koostuu pääosin Hämeenmaan Kiinteistöt Oy:n ulkoisilta vuokralaisilta saaduista vuokratuotoista.

Marketkaupassa verkostoa uudistettiin ja S-market-ketjussa laskettiin hintoja

Vuonna 2023 S-ryhmän päivittäistavarakaupan markkinaosuus nousi 47,0 prosentista 48,3 prosenttiin. Hämeenmaan alueella markkinaosuus kasvoi ja oli tätä korkeampi. Päivittäistavarakauppa ry:n mukaan Suomen päivittäistavarakauppa kasvoi viime vuonna 2,0 % vuoteen 2023 verrattuna.

Hämeenmaa-konsernin päivittäistavarakauppa kasvoi viime vuonna 3,0 % vuoteen 2023 verrattuna. Päivittäistavarakaupan myynti kasvoi eniten S-market-ketjussa, 3,4 % edelliseen vuoteen verrattuna. Hämeenmaan S-market-ketjussa laskettiin hintoja uudelle tasolle vuoden 2024 alussa. Hintojen lasku kohdistui lähes 1 600 tuotteeseen, ja lähes 600 tuotteen hinta laski yli 10 prosenttia. Hintojen lasku pienensi suunnitellusti koko vuoden tulosta. Osuustoiminnallisena toimijana päättävöitteenamme on varmistaa kaikissa tilanteissa mahdollisimman edullinen ostoskori. Uudistunut myymäläverkosto ja kuluttajaa selvästi kiinnostanut hintataso siivitti myyntejä. Ruuan verkko-kauppa kasvoi edelleen, mutta kasvusta huolimatta osuus kokonaisuudesta on edelleen pieni.

Hämeenmaalla päivittäistavarakauppaa harjoitettiin kolmessa ketjussa: 7 Prismassa, 38 S-marketissa ja 23 Salessa.

Kokonaisuudessaan marketkaupan liikevaihto kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 2,7 % sisältäen Prismojen käyttötavarakaupan. Käyttötavarakaupassa S-ryhmä menestyi markkinaa nähden hyvin. Hämeenmaan käyttötavarakaupan myynti kasvoi vuoteen 2023 verrattuna 2,6 %.

Marketkaupan strategian painopiste on ollut hintakilpailukyvyyn terävöittämisessä ja asiakaskokemuksen kehittämisessä. Investointeja on suunnattu yhä enemmän olemassa olevan verkoston uudistamiseen ja kehittämiseen kaikissa kanavissa - sekä verkossa että kivijalassa.

Markettoimialan kehittämistoimenpiteet suunnattiin useille paikkakunnille. Prisma Forssa uudistettiin kokonaan. S-market Loppi avattiin laajennettuna ja täysin uudistettuna.

S-marketeista uudistettiin: S-market Sysmä, S-market Tonttila Lahdessa, S-market Tammela, S-market Mukkula Lahdessa ja S-market Padasjoki. Saleista uudistettiin: Sale Läyliäinen, Sale Humpila, Sale Hollola ja Sale Renko Hämeenlinnassa.

ABC rakensi suurteholatausverkostoaan

Liikennekauppaa konserni harjoittaa ABC-merkin alla. Toimialalla oli vuoden lopussa 8 liikennemyymälää, 31 polttoaineenmyyntiautomaattia, 15 autopesulaa ja 16 sähköautojen suurteholatausasmaa.

Pääteiden liikennemäärä kehittyi +1,0 % vuonna 2024. Bensiinin volyymi nousi koko valtakunnassa +0,7 % ja dieselin laski -3,1 %. Samaan aikaan polttonesteiden hinnat laskivat edellisestä vuodesta. Hämeenmaan osalta bensiinin volyymi kasvoi +0,5 % ja dieselin osalta laski -3,9 %.

ABC-polttonesteiden markkinaosuuden ennakoidaan pysyvän vuoden 2023 tasolla. Toimialan liikevolyjäämä laski hieman edellisen vuoden tasolta olleen tasoltaan kuitenkin hyvän.

Hämeenmaan liikennemyymälöissä ravintola-kauppa lisääntyi +7,5 % ja marketkauppa +2,1 %.

Autopesuja myytiin +6,3 % edellisvuotta enemmän.

Toimialan investoinnit suuntautuivat vuoden 2024 aikana liikennemyymälöiden osalta seuraavasti: ABC Renkomäkeen avattiin uusi Buffetmaailma-ravintolakonsepti, jossa tarjoillaan laajempaa valikoimaa muun muassa heti valmiiden ruokatuotteiden ja laajemman juomavalikoiman osalta. Buffetmaailmat avattiin myös ABC Riihimäkeen ja ABC Heinolaan. Sähköautojen latausverkostoa kehitettiin voimakkaasti, kun megawattiluokan latausasemat valmistuivat Heinolaan, Lahden Renkomäkeen ja Hämeenlinnan Tiiriöön. Näiden lisäksi suurteholatausasemat rakennettiin jokaisen Hämeenmaan Prisman yhteyteen.

Tavaratalokaupan myynti hienoiseen kasvuun

Konserni harjoittaa tavaratalokauppaa Lahden Sokos-tavaratalossa. Lisäksi Hämeenmaalla on neljä kauneuden erikoisliikettä, jotka toimivat Emotion-brändin alla: Emotion Goodman ja Emotion Tiiriö Hämeenlinnassa, Emotion Riihimäki sekä Emotion Forssa.

Muoti- ja urheilukauppa ry:n mukaan muodin (sis. vaatteet, jalkineet, laukut ja kodintekstiilit, ei sis. urheiluvaatteita ja -jalkineita) myynti laski Suomessa viime vuonna -3,3 %. Sokos-ketjun myynti laski vastaavasti -3,8 %. PTY:n mukaan tavaratalo- ja marketkaupan käyttötavaramyynti laski vuonna 2024 Suomessa -0,6 %, kun vastaavana aikana Sokos-ketjun myynti kasvoi +2,1 %. Sokos-ketjun myynninkasvu kertyi verkkokaupasta.

Vuoden 2024 touko-lokakuun välinen ajanjakso oli muotikaupan myynnille hyvin haasteellista aikaa. Marraskuussa muotikauppa kasvoi ensimmäistä kertaa toukokuun jälkeen. Marraskuu on Muoti- ja urheilukauppa ry:n mukaan yllättäen muuttunut kampanjakuukaudeksi, jossa myynnin kasvu tulee kivijalkaliikkeistä. Joulukauppa onnistui valtakunnallisesti odotusten mukaisesti ja ilman merkittävää muutosta.

Hämeenmaan tavaratalokaupan myynti kasvoi hieman sekä Sokos Lahdessa että Emotioneissa. Toimialan liikevolyjäämä laski hieman edellisen vuoden tasosta ollen negatiivinen.

Tavaratalokaupan vuoden 2024 investoinnit rajoittuivat korvausinvestointeihin, joista merkittävimpänä Sokos Lahden kauneuden osaston uudistus.

Majoitus- ja ravitsemistoimialan vuosi oli kokonaisuudessaan onnistunut

Hämeenmaan majoitus- ja ravitsemistoimialan myynti oli vuonna 2024 edellisen vuoden tasolla.

Joulukuun alussa Hämeenlinnan Original Sokos Hotel Vaakuna suljettiin mittavan remontin vuoksi. Vaakunan remontin ennakoidaan valmistuvan elokuun 2025 alkuun mennessä. Lahden Solo Sokos Hotel Seurahuoneen toimintaan vaihtui positiivisesti kilpailevan hotellin kiinniolo remontin vuoksi, ja näin ollen majoituksen markkinaosuus kehittyi positiivisesti Päijät-Hämeen osalta.

Majoitus- ja ravitsemiskaupan vuosi oli ennakoitua haasteellisempi, koska heikko ostovoima ja kysyntähaasteet vaivasivat koko toimialaa. Valtakunnallisesti S-ryhmän hotellien ja ravintoloiden liikevaihto säilyi vuoden 2023 tasolla. Erityisesti ryhmän viimeinen kvartaali oli onnistunut. Asiakastytyväisyys toteutui valtakunnallisesti ennätystasolla.

Hämeenmaan majoitus- ja ravitsemistoimialan investointikohteet olivat Riihimäen ravintolamaailman ja Lahden Trattoria Seurahuoneen sisäpihan uudistaminen. Amarillo Hämeenlinnan toiminta päättyi, ja Amarillon tilalle avattiin ruoka- ja viiheravintola Las Palmas.

Toimialan liikeylijäämä kehittyi edellisestä vuodesta ollen tasoltaan hyvä. Vuoden 2024 lopussa toimialalla oli 3 hotellia ja ravintolatoimintaa 17 eri liikepaikassa.

Autokaupassa myynti kehittyi hyvin

Uusia henkilöautoja rekisteröitiin 74 072 kappaletta vuonna 2024. Ensirekisteröintien määrä väheni edellisestä vuodesta 15,4 prosenttia ollen kaukana viime vuosikymmenen noin 114 000 vuosittaisen ensirekisteröinnin tahdista. 2000-luvun ensimmäisellä vuosikymmenellä Suomessa rekisteröitiin keskimäärin yli 130 000 uutta henkilöautoa vuodessa. Asiakkaat suosivat entistä

enemmän käytettyjä autoja. Uusien autojen pienten rekisteröintimäärien ja autokannan hidastuneen poistuman takia henkilöautokannan keski-ikä kasvoi 13,6 vuoteen (13,2).

Tilikauden aikana tehtiin liiketoimintakauppa, jolla Osuuskauppa Hämeenmaan tytäryhtiö Nelipyörä Oy hankki Etelä-Karjalan Osuuskaupan omistuksessa olleen Autotalo Ripatin. Liiketoimintakauppa toteutui 1.1.2025, jolloin Lappeenrannan ja Imatran toiminnot tulivat osaksi Nelipyörä Oy:tä. Kaupan myötä Nelipyörä Oy:n uusien autojen merkkivalikoimaan tulivat lisäyksenä Peugeot, Citroen, Opel, Suzuki, Isuzu ja Subaru.

Tilikauden aikana tehtiin myös toinen liiketoimintakauppa, jolla Nelipyörä Oy hankki Auto-Suni Oy:ltä heidän osuutensa uusien Škoda-henkilöautojen myynnistä Kotkan, Kouvolan ja Lappeenrannan alueella 1.4.2025 alkaen. Tämän kaupan toteutuminen vaatii vielä kilpailuviranomaisen hyväksynnän. Toyotan merkkiedustus Nelipyörä Oy:ssä päättyy 31.3.2025.

Haasteellisesta markkinasta huolimatta Nelipyörä Oy:n myynnin kasvu oli erityisen vahvaa, yli 12 % edellisvuoden tasosta. Nelipyörä Oy onnistui kasvattamaan edellisvuoteen kappalemääräisesti verrattuna sekä uusien (+9 %) että käytettyjen autojen myyntiä (+22 %). Lisäksi jälkimarkkinoinnin myynti kasvoi (+8 %).

Nelipyörän palveluvalikoima on laaja. Se on myynyt ja/tai huoltanut autotaloissaan Ford-, Toyota-, Škoda-, Kia-, Mitsubishi-, Nissan- ja Mazda-merkkisiä uusia autoja sekä kaikenmerkkisiä vaihtoautoja. Uusien autojen myynti- ja huoltoedustukset vaihtelevat paikkakunnittain. Kotkassa Nelipyörä on osaomistajana automaalaamo Värikaara Oy:ssä.

Näiden myönteisten kehityssuuntien ansiosta Nelipyörän liikevaihto kasvoi +11,8 %. Yhtiön liikeylijäämä laski hieman ollen tyydyttävällä tasolla.

Konsernin investoinnit 72,2 M€

Hämeenmaa-konserni investoi viime vuonna edelleen voimakkaasti toimipaikkaverkostonsa kehittämiseen Kanta- ja Päijät-Hämeessä. Konsernin bruttoinvestoinnit olivat 72,2 M€ (ed. v. 35,5 M€).

Käyttöomaisuutta myytiin yhteensä 0,7 M€:lla (ed. v. 1,1 M€).

Muutokset konsernirakenteessa

Osuuskauppa Hämeenmaa -konsernin konsernirakenne muuttui Hämeenmaan Kiinteistöt Oy:n ostettua Koy Merraspuhoksen ja Koy Hollolan Tervämäentie 2 koko osakekannat. Lisäksi Hämeenmaan Rauta Oy fuusioitiin Osuuskauppa Hämeenmaahan.

Henkilöstön määrä pysyi ennallaan

Konsernin henkilöstömäärä oli vuoden lopussa 3 222 (-78 ed. v.). Kokoaikaisiksi työsuhteiksi muutettuna määrä vastaa 2 315 henkilöä (+5 ed. v.). Markettoimialalla työsuhteita oli 2 048 (-12), liikennekaupassa 318 (-30), tavaratalotoimialalla 69 (-8), majoitus- ja ravitsemistoimialalla 427 (-52), autokaupassa 254 (+21) ja konsernin tukitoiminnoissa 106 (+3). Tilikauden palkat ja palkkiot yhteensä olivat 93,9 M€ (edv. 90,7 M€).

Osaamiseen panostaminen jatkui vahvana

Vuoden 2024 aikana esihenkilö- ja johtamistyöhön panostava arvostavan johtamisen valmennuskokonaisuus keskittyi kertaamaan vuorovaikutuksen, aktiiviseen kuuntelun, erilaisuuden huomioimisen ja kohtaamisen taitoja koko esihenkilöstölle. Vuoden aikana uudistettiin kehityskeskustelun ja perehdyttämisen prosesseja. Myös koko henkilöstölle suunnattuihin valmennuksiin osallistuttiin aktiivisesti ja verkkokoulutuksia suoritettiin paljon.

Kesätyöntekijöitä palkattiin yli 1 300 ja kesätyökokemus kehittyi

Kesätyörekrytoinneissa vuosi 2024 oli aktiivinen: sekä hakijamäärä että palkkaukset olivat ennätysvuoden 2023 tasolla. Kesätyönhakijoita oli yli 7 000, joista palkattiin 1 300. Kesätyöntekijöille suunnatun Vastuullinen kesäduuni -tutkimuksen mukaan kesätyöntekijöidemme kokemus kehittyi myönteiseen suuntaan.

Työhyvinvointityö kantoi hedelmää

Pitkäjänteinen työhyvinvointityö jatkui vuonna 2024 sisältäen ennakoivaa työkykytyötä, yhteistyötä työterveyshuollon ja kumppanien kanssa, oman esihenkilöstön ja henkilöstön kouluttamista työkyvyn ylläpitoon sekä työkykyjohtamiseen,

toiminta- ja tukimallien päivittämistä sekä viestintää näistä teemoista. Työntekijöille suunnattiin Hämeenmaa liikkuu- sekä Työmieli-kampanjat. Työnohjaus ja toimintaterapia tulivat myös osaksi työhyvinvointityötä.

Koko henkilöstön työtyytyväisyys säilyi hyvällä tasolla

Vuosittaisen työyhteisötutkimuksen (TYT) tuloksissa, työntekijöiden kokemina vahvuuksina, korostuivat tutkimuksen mukaan yhteisöllisyys, yrityksen valoisa tulevaisuus ja sitoutuneisuus.

Tutkimuksen kokonaisindeksi vuonna 2024 oli 76,1/100 (ed. v. 76,7/100). Vastaajamäärä kehittyi myönteisesti ollen 87 % (ed. v. 85 %). Osuuskaupan suositteluhaluukkuus työnantajana oli erittäin korkea 88 % ja eNPS myös hyvin vahva 46 (vrt. Suomen yleisnormi 18). Yrityksen tulevaisuuden näkymiä arvioitiin hyvin positiivisesti, ja usko yrityksen palveluksessa pysymiseen vielä vuoden kuluttua oli hieman kasvanut. Suhteellisesti parhaiten toimivina yksittäisinä asioina nousivat esiin palkitsemisen oikeudenmukaisuus, päätöksenteon tehokkuus ja yksiköiden välisen yhteistyön sujuvuus. Kehittämiskohteiksi tunnistettiin työn mielenkiintoisuus ja mahdollisuus esittää eriäviä mielipiteitä esihenkilölle.

Osuuskauppa Hämeenmaan hallinto

Osuuskauppa Hämeenmaan toimitusjohtajana on toiminut Olli Vormisto. Hämeenmaan johtoryhmän muodostavat toimitusjohtajan lisäksi talousjohtaja, neljä toimialajohtajaa ja henkilöstöjohtaja.

Osuuskauppa Hämeenmaan hallitukseen ovat kuuluneet Olli Vormisto, Outi Hongisto, Jussi Maksimainen, Minna Patosalmi ja Jussi Suomaa. Hallitus kokoontui 14 kertaa vuoden 2024 aikana.

Hallintoneuvostoon kuuluu 23 jäsentä, joista kaksi on henkilöstön edustajia. Hallintoneuvoston jäsenet valitaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Hallintoneuvoston puheenjohtajana on toiminut Jarkko Rautaoja ja varapuheenjohtajana Nina Sillanpää. Hallintoneuvosto kokoontui vuoden 2024 aikana kolme kertaa.

Edustajiston varsinainen kevätkokous pidettiin 16.4.2024 ja syyskokous 19.11.2024.

Tulos hyvällä tasolla

Hyvästä myynninkehityksestä ja kokonaisuudessaan tarkasta kulujen hallinnasta johtuen vuodesta 2024 muodostui Hämeenmaa-konsernille hyvä.

Konsernin poistot ja arvonalennukset olivat yhteensä 41,9 M€. Ne kasvoivat 2,8 M€ edelliseen vuoteen verrattuna.

Konsernin liikeylijäämä oli 45,1 M€ laskien edellisestä vuodesta 4,9 M€. Suhteellisesti liikeylijäämä oli 3,7 % liikevaihdosta, edellisenä vuonna 4,2 %. Konsernin pitkäaikaiset korolliset velat vähenivät 1,0 M€. Rahoitustuotot/-kulut olivat +5,5 M€ (ed. v. +3,0 M€). Rahoitustuottojen/-kulujen suhteellinen osuus liikevaihdosta oli 0,5 % (ed. v. 0,2 %). Konsernin maksuvalmius säilyi hyvänä likvidien varojen ollessa vuoden lopussa 49,4 M€ (ed. v. 47,1 M€).

Konsernin ylijäämä ennen veroja oli 50,6 M€ laskien edellisestä vuodesta -2,4 M€. Verojen jälkeen tilikauden ylijäämä oli 40,7 M€ (ed. v. 42,2 M€).

Oma pääoma vahvistui

Konsernin oma pääoma lisättyä vähemmistöosuudella oli 549,2 M€ (ed. v. 508,7 M€). Omavaraisuusaste oli 82,1 % (ed. v. 80,5 %). Taseen loppusumma kasvoi 669,0 M€:oon edellisen vuoden 632,5 M€:sta.

Alkanen vuoden näkymät

Vuoden 2025 talouden näkymät ovat haastavat, ja ilmassa on edelleen paljon epävarmuuksia. Suomessa taantuma näyttäisi jääneen taakse ja talous toipuvan, vaikka kasvu on vielä hidasta. Inflaation hidastumisen, korkojen laskun ja ostovoiman kohentamisen odotetaan lisäävän kotitalouksien tuloja ja vahvistavan kulutusta. Myös yritysten investointien odotetaan kääntyvän kasvuun kuluvaan vuoden aikana. Talouden sopeutustoimet jatkuvat, ja uudet arvonlisäverojen korotukset heijastuvat suoraan yksityiseen kulutukseen. Kulutuksen kasvua hillitsee myös työllisyyden heikentyminen.

SOK-yhtymän liike tuloksen ennakoitaan laskevan vuonna 2025 edelliseen vuoteen nähden.

Liike tuloksen laskuun vaikuttavat selvästi edellisvuotta korkeammalla tasolla olevat investoinnit ja muut panostukset liiketoiminnan kehittämiseen. Liikevoiton suuruuteen vaikuttavat yleisesti taloudellisen tilanteen suunta, inflaation ja kuluttajien ostovoiman kehitys, matkailu- ja ravitsemiskauppan kehittyminen erityisesti kansainvälisessä matkustamisessa sekä S-Pankin tulokset kehitys.

SOK-yhtymän matkailu- ja ravitsemiskaupassa alkuvuoden odotukset kysynnän kasvulle ovat paremmat kuin edellisenä vuonna. Hotellien liikevaihdon ennakoitaan kehittyvän positiivisesti korkeamman keskihinnan ja käyttöasteen kautta. Myös ravintolakaupassa kysynnän odotetaan kasvavan edelliseen vuoteen verrattuna. Odotamme matkailu- ja ravitsemiskauppan kysynnän piristyvän ja myynnin kasvavan, kun kuluttajien luottamus talouteen vahvistuu kohenevan ostovoiman ja koronlaskujen tukemana. Uuden lisärasitteen toimialalle on kuitenkin tuonut majoituksen arvonlisäveron korotus 10 prosentista 14 prosenttiin vuoden 2025 alusta. Haastavista ajoista huolimatta matkailu- ja ravintola-ala on uudistunut ja monipuolistunut, ja Suomesta uskotaan tulevan yhä kiinnostavampi matkailukohde.

Hankinta- ja palvelutoiminnassa ei nähdä olennaisia toiminnallisia ja rakenteellisia muutoksia edelliseen vuoteen nähden. Palvelutoiminnan ennakoitaan jatkuvan edellisvuoden tasolla. Hankintatoimen volyymikehitys on riippuvainen S-ryhmän myynnin kehityksestä.

Osuuskauppa Hämeenmaa -konserni jatkaa toimipaikkaverkostonsa kehittämistä myös vuonna 2025. Konsernin liikevaihdon odotetaan hieman kasvavan vuoden 2024 tasolta heikosta suhdanteesta huolimatta. Tuloksen odotetaan investoinneista ja taloustilanteen epävarmuudesta johtuen toteutuvan jonkin verran vuoden 2024 tasoa pienempänä. Tulokset kehitykseen vaikuttaa yleinen talouskehitys.

Riskit ja epävarmuustekijät

Strategialähtöisen ja koko organisaation kattavan riskienhallinnan tarve on tunnistettu Hämeenmaa-konsernissa. Erityisesti on kiinnitetty huomiota strategisten tavoitteiden saavuttamista uhkaavien riskien hallintaan. Hämeenmaalla

riskienhallinta nähdään strategisena kilpailutekijänä, jolla voidaan vaikuttaa strategioiden toteutumiseen. Riskienhallinnassa käytetään vaihtoehtolaskelmia, ja riskienhallinta on integroitu osaksi johtamisprosessia.

Hämeenmaa-konsernin liiketoimintaan liittyvät ympäristöriskit tunnistetaan ja analysoidaan osana liiketoimintariskejä vuosittain. Merkittävimmät ympäristönäkökohdat ja niihin liittyvät toimenpiteet sekä tunnusluvut julkaistaan keväällä 2025 internetissä osana koko S-ryhmän vastuullisuusraporttia.

Keskeisimmät Hämeenmaa-konsernin liiketoiminta sekä taloudellista asemaa ja tulosta kuvaavat tunnusluvut sisältyvät tämän tilinpäätöksen liitetietoihin.

Osuuskauppa Hämeenmaan hallituksen esitys tuloksen käsittelystä

Hallitus ehdottaa, että tilikauden ylijäämä, 30 476 966,59 €, käytetään seuraavasti:

- siirretään vararahastoon 3 500 000,00 €
- jätetään edellisten tilikausien ylijäämätilille arviolta 26 976 966,59 €.

Lahdessa 14.2.2025

Osuuskauppa Hämeenmaa

Hallitus

TILINPÄÄTÖS 31.12.2024

Tuloslaskelma

	Konserni				Osuuskauppa			
	2024		2023		2024		2023	
Läikevaihto	1 210 668 639,93		1 185 958 820,00		1 046 307 202,74		1 034 157 315,63	
Liiketoiminnan muut tuotot	466 236,59		718 404,42		1 095 744,63		409 098,93	
Materiaalit ja palvelut								
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	920 584 570,49		897 939 193,61		792 606 833,01		781 556 545,45	
Ulkopuoliset palvelut	1 632 456,30	922 217 026,79	1 474 666,19	899 413 859,80	1 817 361,96	794 424 194,97	1 635 231,75	783 191 777,20
Henkilöstökulut								
Palkat ja palkkiot	93 857 735,88		90 860 239,14		80 487 404,96		77 570 167,46	
Henkilösivukulut	19 018 714,43	112 876 450,31	20 088 827,44	110 949 066,58	15 871 276,04	96 358 681,00	16 905 380,99	94 475 548,45
Poistot ja arvonalentumiset	41 941 419,69		39 135 218,93		16 303 484,31		14 350 938,35	
Liiketoiminnan muut kulut								
Toimitilavuokrat	4 531 194,42		5 958 655,87		44 930 924,23		45 606 650,18	
Muut kulut	84 479 231,22	89 010 425,64	81 213 864,40	87 172 520,27	55 759 073,81	100 689 998,04	51 948 308,49	97 554 958,67
Läikeylijäämä (/ -alijäämä)	45 089 554,09		50 006 558,84		39 626 589,05		44 993 191,89	
Osuus osakkuusyritysten voitosta/tappiosta	45 944,93		37 494,46					
Rahoitustuotot ja -kulut	5 486 131,21		2 956 537,62		4 291 539,44		2 345 723,04	
Ylijäämä (alijäämä) ennen veroja	50 621 630,23		53 000 590,92		43 918 128,49		47 338 914,93	
Tilinpäätössiirot					-6 784 486,04		-6 093 459,98	
Tuloverot	-9 785 603,05		-10 616 520,59		-6 656 675,86		-7 813 440,36	
Vähemmistöosuudet	-155 603,02		-177 454,43					
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	40 680 424,16		42 206 615,90		30 476 966,59		33 432 014,59	

	Konserni			Osuuskauppa	
	2024	2023		2024	2023
VASTAAVAA					
PYSYVÄT VASTAAVAT					
Aineettomat hyödykkeet	3 225 693,05	3 344 091,12		115 891,64	279 274,55
Aineelliset hyödykkeet	419 738 216,47	408 528 558,24		60 802 466,06	51 910 799,69
Sijoitukset					4 000 000,00
Saamiset saman konsernin yrityksiltä				294 938 180,93	315 138 180,93
Osuudet saman konsernin yrityksissä					
Osakkuusyritysosakkeet	69 898 792,87	51 476 663,47			
Muut sijoitukset	4 313 712,15	497 176 414,54	4 658 525,79 468 007 838,62	69 367 987,43 425 224 526,06	51 352 453,11 422 680 708,28
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Vaihto-omaisuus	75 672 289,01	69 384 047,51		46 756 988,97	42 732 362,51
Pitkäaikaiset saamiset	20 000,00	20 000,00			
Laskennalliset verosaamiset	1 167 272,79	1 282 680,96			
Lyhytaikaiset saamiset	25 930 077,88	27 141 598,30		19 987 594,21	20 791 750,62
Rahoitusarvopaperit	19 612 783,69	19 524 866,67		19 612 783,69	19 524 866,67
Rahat ja pankkisaamiset	49 447 998,91	171 850 422,28	47 098 785,51 164 451 978,95	48 140 276,41 134 497 643,28	27 312 781,30 110 361 761,10
	669 026 836,82	632 459 817,57		559 722 169,34	533 042 469,38
VASTATTAVAA					
OMA PÄÄOMA					
Osuuspääoma	14 530 097,97	14 530 097,97		14 530 097,97	14 530 097,97
Muut rahastot					
Osuusmaksurahasto	2 976 743,63	2 640 535,72		2 976 743,63	2 640 535,72
Vararahasto	63 529 661,14	61 529 661,14		63 529 661,13	61 529 661,13
Käyttörahaso	3 166 097,60	3 166 097,60		3 166 097,60	3 166 097,60
Edellisten tilikaudien ylijäämä/tappio	415 262 902,52	376 811 934,60		304 111 953,22	274 441 888,12
Tilikauden ylijäämä	40 680 424,16	540 145 927,02	42 206 615,90 500 884 942,93	30 476 966,59 418 791 520,14	33 432 014,59 389 740 295,13
VÄHEMMISTÖOSUUDET	9 054 385,69	7 849 445,08			
PAKOLLISET VARAUKSET	2 385 984,00	2 963 841,00			
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ				31 563 964,81	24 779 478,77
VIERAS PÄÄOMA					
Pitkäaikainen vieras pääoma	54 999,48	1 064 593,30			
Laskennalliset verovelat	9 190 424,79	7 874 297,87			
Lyhytaikainen vieras pääoma	108 195 115,84	117 440 540,11	111 822 697,39 120 761 588,56	109 366 684,39 109 366 684,39	118 522 695,48 118 522 695,48
	669 026 836,82	632 459 817,57		559 722 169,34	533 042 469,38

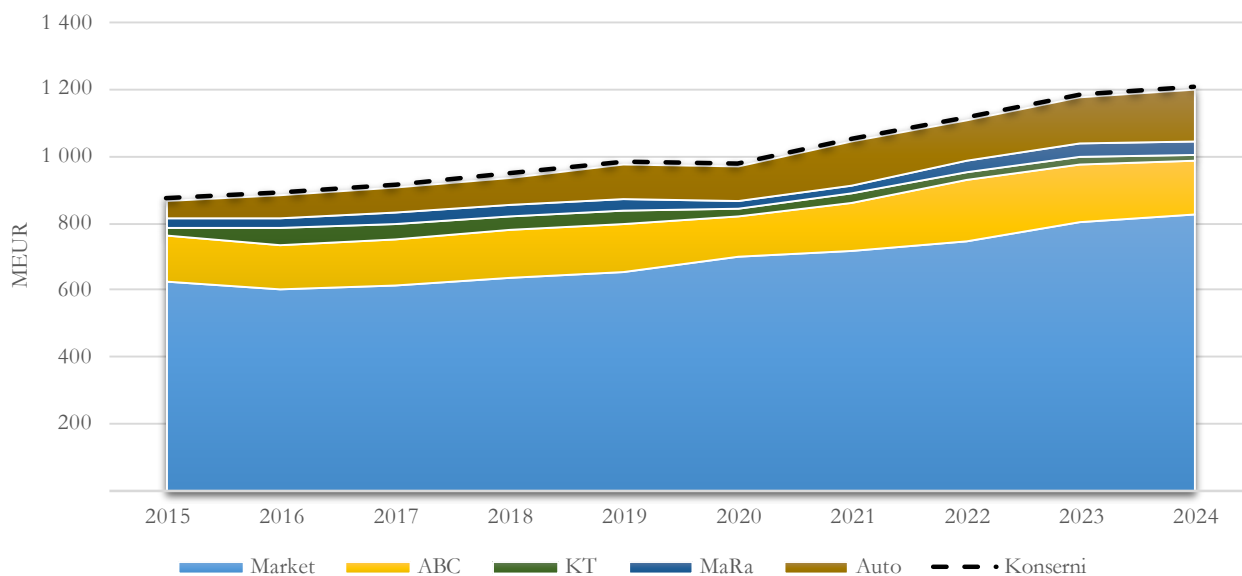
Rahoituslaskelma

	Konserni		Osuuskauppa	
	2024	2023	2024	2023
LIIKETOIMINTA				
Liikelyljäämä	45 089 554,09	50 006 558,84	39 626 589,05	44 993 191,89
Oikaisut liikelyljäämään	(1) 41 386 065,19	(1) 38 475 308,76	(1) 16 343 146,42	(1) 14 374 143,55
Käyttöpääoman muutos	(2) -7 561 664,25	(2) 218 643,84	(2) -6 126 784,39	(2) 3 891 021,78
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	78 913 955,03	88 700 511,44	49 842 951,08	63 258 357,22
Maksetut korot ja muut rahoituskulut	-59 533,40	-777 891,67	-721 564,56	-929 356,81
Saadut korot ja muut rahoitustuotot	2 984 098,68	2 412 918,86	1 897 297,16	1 134 605,91
Maksetut tuloverot	-9 455 929,98	-8 006 470,34	-8 519 848,86	-7 119 899,84
Liiketoiminnan rahavirta	72 382 590,33	82 329 068,29	42 498 834,82	56 343 706,48
INVESTOINNIT				
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-47 359 323,37	-33 896 009,79	-25 747 650,72	-20 070 538,92
Tytäryritysten hankintahinta vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	-6 389 158,91			
Investoinnit muihin sijoituksiin	-18 441 247,24	-1 606 994,46	-23 176 183,47	-1 572 500,00
Myönnetty lainat				-4 000 000,00
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	693 380,45	1 089 657,04	25 676 220,84	825 871,75
Luovutustulot muista sijoituksista				
Lainasaamisten takaisinmaksut	3 282,33	3 532,16	4 000 000,00	
Osakkuusyritysten tulos ja poistot	45 944,93	37 494,46		
Saadut osingot investoinneista	2 890 713,69	1 434 043,49	3 479 131,99	2 135 592,39
Investointien rahavirta	-68 556 408,12	-32 938 277,10	-15 768 481,36	-22 681 574,78
RAHOITUS				
Pitkäaikaisten lainojen nostot		1 000 000,00		
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-1 009 593,82	-13 439 778,15		-24 687 500,00
Lyhytaikaisten lainojen nostot			(3) 13 583 259,82	10 000 000,00
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-7 426,82	-11 255 714,03	-16 800 000,00	
Lyhytaikaisten sijoitusten muutos	-87 917,02	-19 524 866,67	-87 917,02	-19 524 866,67
Vähemmistöjen sijoitus konserniyhtiöihin	1 200 000,00			
Osuusmaksujen lisäys(+)/vähennys(-)	336 207,91	332 150,18	336 207,91	332 150,18
Maksetut osuuspääoman korot	0,00	-1 041,00		-1 041,00
Maksettu ylijäämänpalautus	-1 759 409,06	-1 657 066,03	-1 759 409,06	-1 657 066,03
Maksetut osingot	-148 830,00	-177 735,00		
Saadut/annetut konserniavustukset			-1 175 000,00	-605 000,00
Rahoituksen rahavirta	-1 476 968,81	-44 724 050,70	-5 902 858,35	-36 143 323,52
Rahavarojen muutos, lisäys(+)/vähennys(-)	2 349 213,40	4 666 740,49	20 827 495,11	-2 481 191,82
Rahavarat tilikauden alussa	47 098 785,51	42 432 045,02	27 312 781,30	29 793 973,12
Rahavarat tilikauden lopussa	49 447 998,91	47 098 785,51	48 140 276,41	27 312 781,30
Muutos, kasvu (+)/vähennys (-)	2 349 213,40	4 666 740,49	20 827 495,11	-2 481 191,82
(1) Oikaisut liikelyljäämään				
Pysyvien vastaavien myyntivoitot (-) ja -tappiot (+)	22 502,50	-230 559,17	39 662,11	23 205,20
Poistot ja arvonalentumiset	41 941 419,69	39 135 218,93	16 303 484,31	14 350 938,35
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	-577 857,00	-429 351,00		
	41 386 065,19	38 475 308,76	16 343 146,42	14 374 143,55
(2) Käyttöpääoman muutos				
Lyhytaikaisten liikesaamisten muutos, lisäys (-)/vähennys (+)	1 506 234,67	-6 023 757,71	1 240 451,93	-4 199 915,93
Vaihto-omaisuuden muutos, lisäys (-)/vähennys (+)	-6 288 241,50	-640 387,58	-4 024 626,46	2 345 182,42
Lyhytaikaisten korottomien velkojen muutos, lisäys (+)/vähennys (-)	-2 779 657,42	6 882 789,13	-3 342 609,86	5 745 755,29
	-7 561 664,25	218 643,84	-6 126 784,39	3 891 021,78
(3) Josta konsernipankkitilisaamisten muutosta			13 583 259,82	

Vuosi 2024 kuvina ja kaavioina

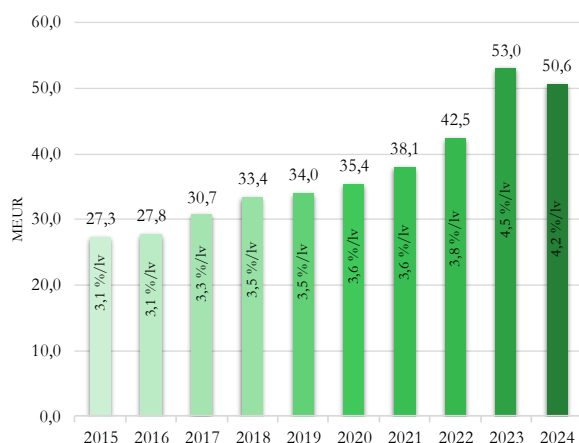
Talous

Liikevaihto

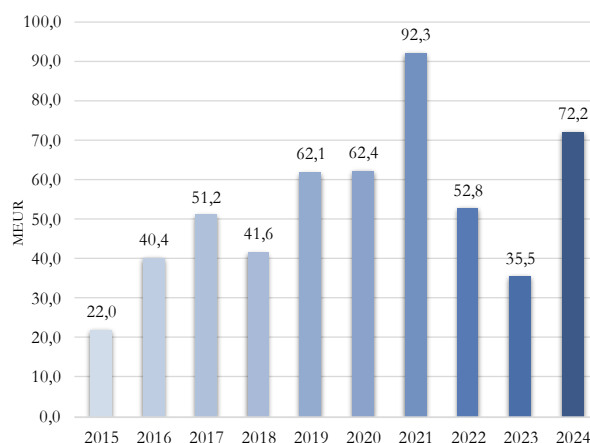

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Marketta	624,9	604,9	614,3	638,7	651,9	699,4	718,6	744,7	802,3	823,7
Liikennekauppa	138,7	127,4	137,1	143,4	144,4	118,7	141,7	182,5	174,8	165,4
Käyttötavarakauppa	22,7	52,3	48,7	41,4	40,8	27,5	26,5	26,6	21,7	16,3
Majoitus- ja ravitsemiskauppa	29,7	29,9	31,0	31,5	35,0	22,2	24,7	35,2	38,8	38,8
Autokauppa	52,8	67,5	76,3	83,0	103,6	101,0	132,9	116,3	137,3	153,5
Konserni	876,6	890,4	916,7	947,3	985,1	978,8	1 054,1	1 116,1	1 186,0	1 210,7

Toiminnan tulos

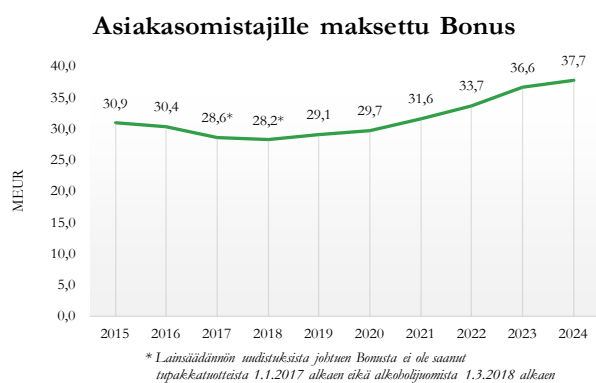

Investoinnit

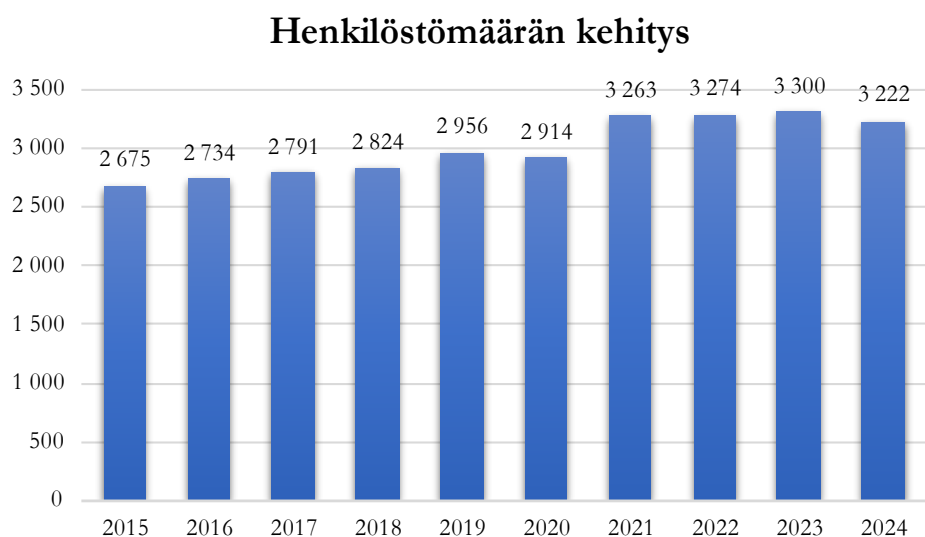

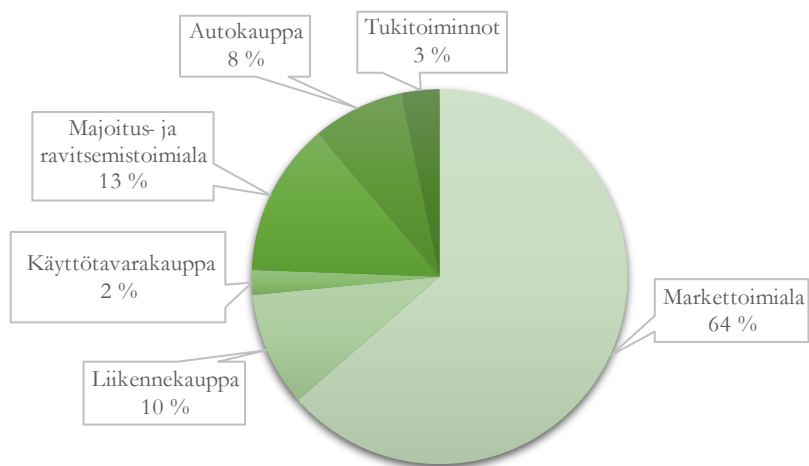
Asiakasomistajuus

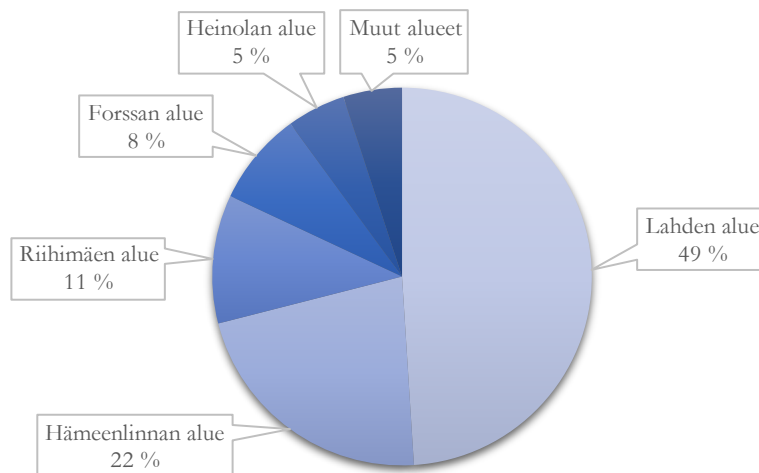
Henkilöstö

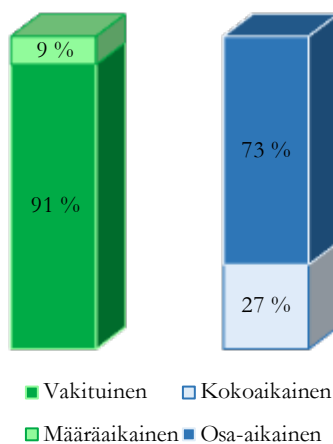
Henkilöstö toimialoittain

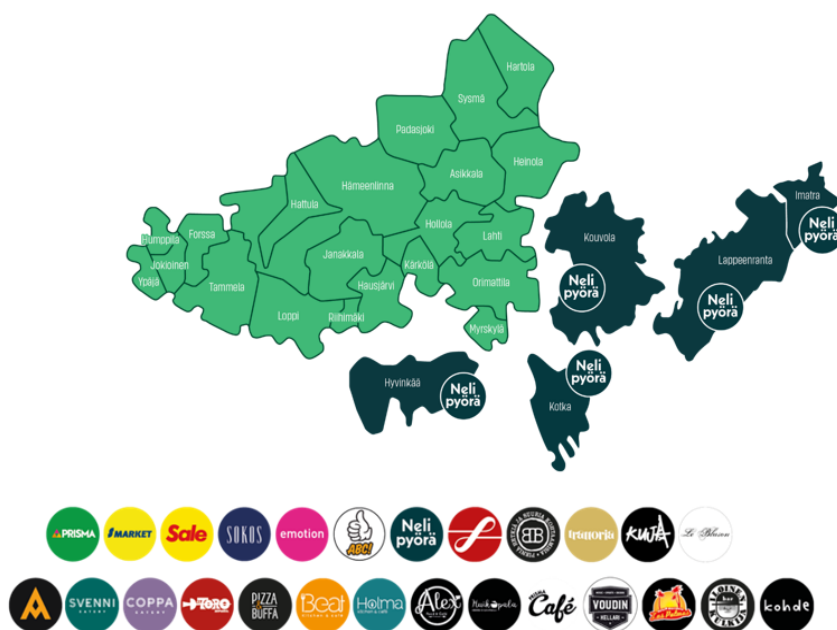
Henkilöstö alueittain

Työsuhteen laatu ja työaika

Hämeenmaan palveluverkosto

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus ja konsernirakenteen muutokset

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät Osuuskauppa Hämeenmaan lisäksi kaikki ne yhtiöt, joissa Osuuskauppa Hämeenmaalla on välittömästi tai välillisesti enemmän kuin puolet osakkeiden tuottamista äänistä tai joissa sillä muutoin on määräysvalta. Emo-osuuskaupan lisäksi konsernitilinpäätökseen sisältyvät seuraavat tytäryhtiöt: Nelipyörä Oy (80 %), Hämeenmaan Kiinteistöt Oy (100 %), Liipolanmäen Ostoskeskus Oy (52,61 %), Kiinteistö Oy Lahden Hämeenkatu 20 (70,57 %), Kiinteistö Oy Heinolan Torikatu 5 (50,02 %), Metsäpellon Liikekeskus Oy (91,33 %), Hämeenmaan HyviS Oy (100 %), Kiinteistö Oy Hämeenlinnan Brahenkatu 33 (100 %) ja Kiinteistö Oy Rakokivi (94,06 %). Konsernin omistusosuus kustakin yhtiöstä on mainittu yhtiön nimen perässä.

Tilivuoden aikana hankitut Kiinteistö Oy Merraspuhos (100 %) ja Kiinteistö Oy Hollolan Tervamäentie 2 (100 %) on sisällytetty konsernitilinpäätökseen hankinta-ajankohdasta alkaen. Tilivuoden aikana Hämeenmaan Rauta Oy on fuusioitu Osuuskauppa Hämeenmaahan.

Konsernin osakkuusyhtiöitä ovat As Oy Hätilänkivi (23,89 %), Kiinteistö Oy Elocinkulma 1 (28,58 %) ja Automaalaamo Värikaara Oy (20 %).

Sisäisen omistuksen eliminointi

Konsernin sisäinen tytäryhtiöosakkeiden omistus on eliminoitu hankintamenomenetelmän mukaan vähentämällä osakkeiden hankintameno sekä tytäryhtiöiden omasta pääomasta määrä, joka vastaa konsernin omistusosuutta. Tilikauden 1999 alun jälkeen hankittujen tytäryritysten omaan pääomaan on luettu myös laskennallisella verovelalla vähennettynä poistoero ja verotusperusteiset varaukset.

Eliminoinneissa syntyneet erot on siltä osin kuin ne ovat johtuneet kiinteistöjen käypien ja kirjanpitoarvojen erosta jaettu ao. käyttöomaisuuserille ja

lopun on esitetty konserniliikearvona. Niiden tytäryhtiöiden osalta, joissa em. jakoa ei ole suoritettu, eliminointierot käsitellään yhtenä eränä eli konserniliikearvona konsernitaseessa.

Rakennuksiin kohdistetuista eliminointieroista tehdään vuosittain suunnitelman mukaiset tasapoistot ao. tytäryhtiöiden osakkeiden hankintavuodesta alkaen. Tytäryhtiöiden liikearvo ja yhtenä eränä käsitellyt konserniliikearvot poistetaan samalla periaatteella tasapoistoin.

Sisäiset tapahtumat

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa on eliminoitu konsernin sisäiset tuotot ja kulut, sisäinen voitonjako, käyttöomaisuuden sisäiset myyntivoitot ja tappiot sekä keskinäiset saamiset ja velat.

Vähemmistöosuus

Vähemmistöosuudet tytäryhtiöiden omista pääomista ja tuloksista on erotettu ja esitetty erikseen tilinpäätöksessä.

Osakkuusyhtyritykset

Osakkuusyhtiöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyhtiöiden tilikauden tuloksesta ja muista oman pääoman muutoksista oikaistuna mahdollisella konserniliikearvon poistoilla (konsernireservin tuloutuksella) ja saaduilla osingoilla on esitetty oma eränään konsernituloslaskelmassa.

Konsernitaseessa osakkuusyhtiöiden hankintameno ja konsernin omaan pääomaan on lisätty konsernin osuus hankinnan jälkeen kertyneestä osakkuusyhtiön nettovarallisuudesta sisältäen myös tilinpäätössiirtojen kertymän laskennallisella verovelalla vähennettynä.

Rahoituslaskelman laatiminen

Rahoituslaskelma on laadittu kirjanpitolautakunnan yleisohjeen 30.1.2007 mukaista epäsuoraa rahoituslaskelmamuotoa soveltaen.

Ulkomaanrahan määräiset velat ja saamiset

Ulkomaanrahan määräisiä saamisia ja velkoja konsernissa ei ole.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen fifo-periaatteen mukaisesti hankinnasta aiheutuneisiin välittömiin menoihin tai sitä alempaan jälleenhankintahintaan tai todennäköiseen myyntihintaan. Käytettyjen autojen kaupassa on sovellettu ns. yksinkertaistettua marginaaliverotusmenettelyä. Autokaupan varaosavaraston sekä tavaratalotomiamalan varasto on laskettu keskihankintahintamenetelmällä. Konsernin vaihto-omaisuuteen sisältyvää vähäistä katetta ei ole eliminoitu.

Pysyvät vastaavat

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on taseessa arvostettu välittömien menojen mukaiseen hankintamenoon vähennettynä vuosittain kirjanpidossa tehdyillä poistoilla. Suunnitelman mukaisien poistojen ja kirjattujen poistojen erotus esitetään konsernin yhtiöiden tuloslaskelmissa tilinpäätössiirtona ja niiden taseissa mainittujen poistojen kertynyt erotus yhtenä eränä tilinpäätössiirtojen kertymässä. Pysyvien vastaavien poistamattoman hankintameno pysyvät arvonalentumiset on kirjattu kuluksi arvonalentumisina. Pysyviin vastaviin liittyvät arvonorotukset ja niissä tapahtuneet muutokset on esitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Suunnitelman mukaiset poistot perustuvat käyttöomaisuuden alkuperäiseen hankintameno ja arvioituun taloudelliseen pitoaikaan.

Leasing

Leasingmaksut on käsitelty tuloslaskelmassa muina liiketoiminnan kuluina.

Vastaiset menot ja menetykset

Vastaiset menot ja menetykset, joihin on sitouduttu, on kirjattu kuluksi luonteensa mukaisesti asianomaiseen kuluerään. Taseessa kyseiset kuluvaraukset on esitetty pakollisina varauksina ja siirtovelkoina.

Laskennalliset verot

Laskennalliset verot on kirjattu alla kerrottujen periaatteiden ja kirjanpitolautakunnan yleisohjeen 12.9.2006 mukaisesti.

Osuuskauppa Hämeenmaan ja sen tytäryhtiöiden tuloslaskelmissa ja taseissa ei esitetä laskennallisia verovelkoja tai -saamisia, vaan olennaiset laskennalliset verovelat tai -saamiset on esitetty asianomaisen yhtiön liitetiedoissa verojen erittelyn yhteydessä.

Yhdistelytoimenpiteistä aiheutuvat laskennalliset verovelat ja -saamiset sisältyvät konsernitaseen laskennallisiin verovelkoihin ja -saamisiin sekä niiden muutokset konsernituloslaskelman laskennallisten verovelkojen ja -saamisten muutoksiin.

Konsernitaseeseen sisältyvät kaikki olennaiset laskennalliset verovelat, joiden toteutumista pidetään ilmeisenä sekä varovaisuuden periaatteen mukaisesti laskennalliset verosaamiset arvioitujen todennäköisten saamisten suuruisina. Laskennalliset verovelat ja -saamiset on laskettu käyttäen vahvistettua 20 prosentin verokantaa.

Erillistilinpäätöksissä esitetyt tilinpäätössiirtojen kertymät on konsernitaseessa jaettu laskennalliseksi verovelaksi, omaksi pääomaksi sekä vähemistöosuudeksi ja niiden muutos on esitetty konsernituloslaskelmassa. Verotettavaan tuloon palautetut poistot (hyllypoistot) on otettu em. laskennallista verovelkaa laskettaessa huomioon vähentävänä tekijänä.

Konserniyhtiöiden pakollisista varauksista ja vahvistetuista tappioista johtuva laskennallinen verosaaminen on esitetty konsernitaseessa ja sen muutos konsernituloslaskelmassa.

Muista osakkeista tehdyistä, mutta verotuksessa vähentämättömistä arvonalennuksista, on kirjattu laskennallista verosaamista siltä osin kuin vastavaa verovaikutusta voidaan pitää todennäköisenä.

Eläkejärjestelyt

Konsernin eläkevastuut on vakuutettu ulkopuoliossa eläkevakuutusyhtiössä.

Osuuskauppa Hämeenmaa -konsernin palveluksessa oleville entisen Elonvaran jäsenille on otettu

lisäeläkevakuutus, jolla turvataan eläkekassan sääntöjä vastaavat ansaitut ja tulevat eläke-edut.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

	Konserni		Osuuskauppa	
	2024	2023	2024	2023
1. Liikevaihto toimialoitain				
Markettoimiala	823,7	802,3	823,7	802,3
Majoitus- ja ravitsemistoimiala	38,8	38,8	38,8	38,8
Liikennekauppa	165,4	174,8	165,4	174,8
Käyttötavarakauppa	16,3	21,7	16,3	16,2
Autokauppa	153,5	137,3	0,0	0,0
Käinteistöt ja sisäiset erät	13,0	11,1	2,1	2,1
Yhteensä MEUR	1210,7	1186,0	1046,3	1034,2
2. Liiketoiminnan muut tuotot				
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	20 940,18	278 626,19	2 684,63	14 943,55
Vuokratuotot	417 418,34	378 022,82	416 835,08	377 020,87
Vahingonkorvaustuotot	27 410,02	60 537,23	9 860,52	15 916,33
Muut liiketoiminnan muut tuotot	468,05	1 218,18	666 364,40	1 218,18
Yhteensä	466 236,59	718 404,42	1 095 744,63	409 098,93
3. Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	926 873 870,93	899 330 581,19	796 631 459,47	779 211 363,03
Varastojen muutos (+/-)	-6 289 300,44	-1 391 387,58	-4 024 626,46	2 345 182,42
Yhteensä	920 584 570,49	897 939 193,61	792 606 833,01	781 556 545,45
4. Henkilöstökulut				
Palkat	93 857 735,88	90 860 239,14	80 487 404,96	77 570 167,46
Eläkekulut	16 885 976,94	16 829 081,71	14 100 399,47	14 107 890,67
Muut henkilösivukulut	2 132 737,49	3 259 745,73	1 770 876,57	2 797 490,32
Yhteensä	112 876 450,31	110 949 066,58	96 358 681,00	94 475 548,45
Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot esitetty jäljempänä kohdassa 22				
5. Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	38 596 678,42	36 149 405,35	16 303 484,31	14 350 938,35
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	3 344 741,27	2 985 813,58	0,00	0,00
Yhteensä	41 941 419,69	39 135 218,93	16 303 484,31	14 350 938,35
Poistojen tase-eräkohtainen erittely sisältyy taseen liitetietojen pysyvien vastaavien erittelykohtiin				

	Konserni		Osuuskauppa	
	2024	2023	2024	2023
Suunnitelman mukaiset poistot perustuvat käyttöomaisuuden alkuperäiseen hankintamenoön ja arvioituun taloudelliseen pitoaikaan. Suunnitelman mukaiset poistoaajat ovat:				
Aineettomat oikeudet	3 - 7 v.	3 - 4 v.		
Muut pitkävaikutteiset menot	3 - 20 v.	5 - 30 v.		
Rakennukset ja rakennelmat	3 - 30 v.	6 - 30 v.		
Koneet ja kalusto	3 - 10 v.	3 - 7 v.		
Muut aineelliset hyödykkeet	10 v.	10 v.		
1.1.2018 alkaen poistot on laskettu kohteen käyttöönottoaikauden alusta.				
6. Liiketoiminnan muut kulut				
Vapaaehtoiset henkilösivukulut			3 874 072,22	3 445 926,81
Kiinteistö-, kalusto- ja tarvikkekulut			27 296 867,41	28 001 794,70
Markkinointi-, hallinto- ja muut kulut			24 588 134,18	20 500 586,98
Yhteensä			55 759 073,81	51 948 308,49
Vuokrakulut on esitetty omana eräänä tuloslaskelmassa.				
7. Tilintarkastajien palkkiot				
Tilikauden aikana tilintarkastuksista maksetut palkkiot	60 422,68	56 972,68	46 600,00	43 850,00
Tilikauden aikana tilintarkastuslain mukaiset lausunnot	2 000,00		2 000,00	
Veroneuvonta		7 418,00		
Yhteensä	62 422,68	64 390,68	48 600,00	43 850,00
8. Rahoitustuotot ja -kulut				
Osinkotuotot pysyvien vastaavien sijoituksista				
Saman konsernin yrityksiltä	0,00	0,00	595 320,00	710 940,00
Omistusyhteyssyrityksiltä	2 690 311,99	1 178 297,99	2 690 311,99	1 178 297,99
Muilta	200 401,70	255 745,50	193 500,00	246 354,40
Yhteensä	2 890 713,69	1 434 043,49	3 479 131,99	2 135 592,39
Korkotuotot pysyvien vastaavien sijoituksista				
Yhteensä	4 105,39	538,88	130 076,32	108 291,02
Muut korko- ja rahoitustuotot				
Yhteensä	3 010 224,18	2 299 828,53	1 760 811,51	1 032 724,22
Korko- ja rahoitustuotot yhteensä	5 905 043,26	3 733 872,02	5 370 019,82	3 276 607,63
Arvon alentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista				
Osakkeiden ja osuuksien arvonalentumiset	360 649,15		360 649,15	
Arvon alentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista yht.	360 649,15		360 649,15	
Korko- ja muut rahoituskulut				
Saman konsernin yrityksille			714 814,86	191 977,78
Omistusyhteyssyrityksille	245,05	325,51	0,04	0,00
Muulle	58 017,85	777 008,89	3 016,37	738 906,81
Korko- ja muut rahoituskulut yhteensä	58 262,90	777 334,40	717 831,23	930 884,59
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	45 944,93	37 494,46		
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	5 532 076,14	2 994 032,08	4 291 539,44	2 345 723,04

	Konserni		Osuuskauppa	
	2024	2023	2024	2023
9. Tilinpäätössiirrot				
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)	0,00	0,00	-6 784 486,04	-4 918 459,98
Saadut (+) ja annetut (-) konserniavustukset	0,00	0,00	0,00	-1 175 000,00
Yhteensä	0,00	0,00	-6 784 486,04	-6 093 459,98
10. Tuloverot				
Tuloverot tilikaudelta (+/-)	8 876 890,52	9 331 640,28	6 656 293,11	7 813 468,15
Tuloverot ed. tilikausilta (+/-)	-522 822,56	-9,76	382,75	-27,79
Verotettavan tulon mukaiset verot	8 354 067,96	9 331 630,52	6 656 675,86	7 813 440,36
Laskennallisen verovelan/-saamisen muutos	1 431 535,09	1 284 890,07	0,00	0,00
Laskennallinen verosaaminen				
Kirjanpitoon kirjatut	1 167 272,79	1 282 680,96	0,00	0,00
Kirjanpitoon kirjaamattomat	0,00	0,00	0,00	0,00
	1 167 272,79	1 282 680,96	0,00	0,00
Laskennallinen verovelka				
Kirjanpitoon kirjatut	-9 190 424,79	-7 874 297,87	0,00	0,00
Kirjanpitoon kirjaamattomat	0,00	0,00	-6 312 792,96	-4 955 895,75
	-9 190 424,79	-7 874 297,87	-6 312 792,96	-4 955 895,75
Laskennallinen verosaaminen/-velka yhteensä	-8 023 152,00	-6 591 616,91	-6 312 792,96	-4 955 895,75

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

	Konserni		Osuuskauppa	
	2024	2023	2024	2023
11. Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet				
Pysyvien vastaavien erittely				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet				
Hankintameno 1.1.	1 656 176,57	2 288 500,11	469 982,12	476 003,11
Lisäykset 1.1.-31.12.	13 738,87	20 792,20	13 738,87	0,00
Vähennykset 1.1.-31.12.	-8 145,00	-660 344,54	-8 145,00	-13 249,79
Siirrot erien välillä 1.1.-31.12.	14 096,21	7 228,80	14 096,21	7 228,80
Hankintameno 31.12.	1 675 866,65	1 656 176,57	489 672,20	469 982,12
Kertyneet poistot 1.1.	409 731,53	974 506,15	376 196,06	304 207,34
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-8 145,00	-660 344,54	-8 145,00	-13 249,79
Tilikauden poisto	66 279,95	95 569,92	54 225,16	85 238,51
Kertyneet poistot 31.12.	467 866,48	409 731,53	422 276,22	376 196,06
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 208 000,17	1 246 445,04	67 395,98	93 786,06
Liikearvo				
Hankintameno 1.1.	11 419 564,57	11 419 564,57	11 341 564,57	11 341 564,57
Hankintameno 31.12.	11 419 564,57	11 419 564,57	11 341 564,57	11 341 564,57
Kertyneet poistot 1.1.	11 409 164,57	11 409 164,57	11 341 564,57	11 341 564,57
Tilikauden poisto	10 400,00	10 400,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.	11 419 564,57	11 419 564,57	11 341 564,57	11 341 564,57
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot				
Hankintameno 1.1.	9 638 085,53	10 872 021,12	2 127 739,73	2 127 739,73
Lisäykset 1.1.-31.12.	25 242,70	13 908,00	0,00	0,00
Vähennykset 1.1.-31.12.	-1 138 291,69	-1 575 507,44	-137 527,18	0,00
Siirrot erien välillä 1.1.-31.12.	587 481,94	327 663,85	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	9 112 518,48	9 638 085,53	1 990 212,55	2 127 739,73
Kertyneet poistot 1.1.	7 540 439,45	8 242 285,89	1 942 251,24	1 805 090,61
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-1 138 291,69	-1 575 507,44	-137 527,18	0,00
Tilikauden poisto	692 677,84	873 661,00	136 992,83	137 160,63
Kertyneet poistot 31.12.	7 094 825,60	7 540 439,45	1 941 716,89	1 942 251,24
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 017 692,88	2 097 646,08	48 495,66	185 488,49
Konserniliikearvo				
Lisäykset	3 344 741,27	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	3 344 741,27	0,00	0,00	0,00
Arvon alentumiset	3 344 741,27	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.	3 344 741,27	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	3 225 693,05	3 344 091,12	115 891,64	279 274,55

	Konserni		Osuuskauppa	
	2024	2023	2024	2023
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet				
Omistuskiinteistöt				
Hankintameno 1.1.	93 080 858,83	93 032 144,65	183 222,23	183 222,23
Lisäykset	1 302 442,16	91 449,62	0,00	0,00
Vähennykset	-27 516,91	-14 896,13	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	112 954,00	-27 839,31	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	94 468 738,08	93 080 858,83	183 222,23	183 222,23
Kertyneet arvonalennukset 1.1.	60 492,15	60 492,15	0,00	0,00
Kertyneet arvonalennukset 31.12.	60 492,15	60 492,15	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	94 408 245,93	93 020 366,68	183 222,23	183 222,23
Kiinteistöjen vuokraoikeudet				
Hankintameno 1.1.	370 029,76	370 029,76	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	370 029,76	370 029,76	0,00	0,00
Maa- ja vesialueet yhteensä	94 778 275,69	93 390 396,44	183 222,23	183 222,23
Rakennukset ja rakennelmat				
Omistusrakennukset ja -rakennelmat				
Hankintameno 1.1.	499 145 124,36	495 981 314,36	6 523 816,65	6 523 793,65
Lisäykset	3 841 768,24	100 586,36	0,00	23,00
Vähennykset	-869 631,66	-12 727 737,79	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	12 305 480,62	15 790 961,43	1 020 590,94	0,00
Hankintameno 31.12.	514 422 741,56	499 145 124,36	7 544 407,59	6 523 816,65
Kertyneet poistot 1.1.	241 660 619,22	231 227 619,89	5 287 806,96	4 951 370,93
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-869 631,66	-12 727 737,79	0,00	0,00
Tilikauden poisto	21 135 855,39	23 160 737,12	285 203,10	336 436,03
Kertyneet poistot 31.12.	261 926 842,95	241 660 619,22	5 573 010,06	5 287 806,96
Kirjanpitoarvo 31.12.	252 495 898,61	257 484 505,14	1 971 397,53	1 236 009,69

	Konserni		Osuuskauppa	
	2024	2023	2024	2023
Koneet ja kalusto				
Hankintameno 1.1.	114 429 467,86	101 552 386,24	104 179 903,69	87 288 130,51
Lisäykset	5 635 529,84	8 643 481,82	5 329 698,16	8 243 338,07
Vähennykset	-2 682 651,22	-7 378 937,57	-2 640 206,59	-2 870 745,49
Siirrot erien välillä	20 257 921,54	11 612 537,37	19 999 068,85	11 519 180,60
Hankintameno 31.12.	137 640 268,02	114 429 467,86	126 868 464,11	104 179 903,69
Kertyneet poistot 1.1.	64 363 280,52	56 222 985,09	55 912 788,08	44 030 502,44
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-1 966 768,27	-6 520 108,80	-1 794 629,04	-1 909 817,54
Tilikauden poisto	16 404 151,56	14 660 404,23	15 827 063,22	13 792 103,18
Kertyneet poistot 31.12.	78 800 663,81	64 363 280,52	69 945 222,26	55 912 788,08
Kirjanpitoarvo 31.12.	58 839 604,21	50 066 187,34	56 923 241,85	48 267 115,61
Muut aineelliset hyödykkeet				
Hankintameno 1.1.	6 078 914,22	6 467 234,00	85 569,36	85 569,36
Lisäykset	9 801,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	-675 167,30	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	44 153,00	286 847,52	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	6 132 868,22	6 078 914,22	85 569,36	85 569,36
Kertyneet poistot 1.1.	4 381 309,94	4 736 657,61	83 569,36	83 569,36
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,00	-675 167,30	0,00	0,00
Tilikauden poisto	297 713,68	319 819,63	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.	4 679 023,62	4 381 309,94	83 569,36	83 569,36
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 453 844,60	1 697 604,28	2 000,00	2 000,00
Aineellisten hyödykkeiden ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
Hankintameno 1.1.	5 889 865,04	8 861 472,91	2 222 452,16	1 809 832,71
Lisäykset	39 602 815,63	25 025 791,79	20 533 908,29	11 939 028,85
Siirrot erien välillä	-33 322 087,31	-27 997 399,66	-21 033 756,00	-11 526 409,40
Hankintameno 31.12.	12 170 593,36	5 889 865,04	1 722 604,45	2 222 452,16
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	419 738 216,47	408 528 558,24	60 802 466,06	51 910 799,69

	Konserni		Osuuskauppa	
	2024	2023	2024	2023
12. Sijoitukset				
Osuudet saman konsernin yrityksissä				
Hankintameno 1.1.			315 138 180,93	315 138 180,93
Lisäykset			4 800 000,00	0,00
Vähennykset			-25 000 000,00	0,00
Hankintameno 31.12.			294 938 180,93	315 138 180,93
Saamiset saman konsernin yrityksiltä				
Määrä 1.1.			4 000 000,00	0,00
Lisäykset			0,00	4 000 000,00
Vähennykset			-4 000 000,00	0,00
Määrä 31.12.			0,00	4 000 000,00
Osuudet omistusyhteisyrityksissä				
Osakkuusyritysosuudet				
Hankintameno 1.1.	1 087 710,84	1 050 216,38	0,00	0,00
Lisäykset	45 944,93	37 494,46	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	1 133 655,77	1 087 710,84	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 133 655,77	1 087 710,84	0,00	0,00
Muut omistusyhteisyritysosuudet				
Hankintameno 1.1.	50 388 952,63	48 816 452,63	50 388 952,63	48 816 452,63
Lisäykset	18 376 184,47	1 572 500,00	18 376 184,47	1 572 500,00
Hankintameno 31.12.	68 765 137,10	50 388 952,63	68 765 137,10	50 388 952,63
Kirjanpitoarvo 31.12.	68 765 137,10	50 388 952,63	68 765 137,10	50 388 952,63
Osuudet omistusyhteisyrityksissä yhteensä				
Kirjanpitoarvo 31.12.	69 898 792,87	51 476 663,47	68 765 137,10	50 388 952,63
Osakkuusyrityksistä johtuvan konsernipasiivan tulouttamatta oleva määrä	555 245,56	595 585,32		
Muut osakkeet ja osuudet				
Hankintameno 1.1.	4 445 178,78	4 445 178,78	963 668,67	963 668,67
Vähennykset	-4 194,37	0,00	-1,00	0,00
Hankintameno 31.12.	4 440 984,41	4 445 178,78	963 667,67	963 668,67
Kertyneet arvonalennukset 1.1.	620 491,07	620 491,07	168,19	168,19
Arvonalennukset	360 649,15	0,00	360 649,15	0,00
Kertyneet arvonalennukset 31.12.	981 140,22	620 491,07	360 817,34	168,19
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 459 844,19	3 824 687,71	602 850,33	963 500,48
Muut saamiset muilta				
Sijoitusten lainasaamiset				
Määrä 1.1.	53 149,60	56 681,76	0,00	0,00
Vähennykset	-3 282,33	-3 532,16	0,00	0,00
Määrä 31.12.	49 867,27	53 149,60	0,00	0,00
Liittymismaksusaamiset				
Hankintameno 1.1.	780 688,48	780 688,48	0,00	0,00
Lisäykset	23 312,21	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	804 000,69	780 688,48	0,00	0,00
Muut saamiset muilta yhteensä	853 867,96	833 838,08	0,00	0,00
Sijoitukset yhteensä	74 212 505,02	56 135 189,25	364 306 168,36	370 490 634,04

13. Hämeenmaa-konsernin osuudet muissa yrityksissä

Konserniyritykset (yhdistellään tytäryhtiöinä konsernitilinpäätökseen)

Emoyhtiön omistamat konserniosakkeet	Yhtiön kotipaikka	Omistuosuus-%	
		Emoyhtiö	Konserni
Hämeenmaan Kiinteistöt Oy	Lahti	100,00	
Nelipyörä Oy	Lahti	80,00	
Kiint. Oy Lahden Hämeenkatu 20	Lahti	70,57	
Kiint. Oy Heinolan Torikatu 5	Heinola	50,02	
Hämeenmaan Hyvis Oy	Lahti	100,00	
Konserniyhtiöiden omistamat konserniosakkeet			
Liipolanmäen Ostoskeskus Oy	Lahti		52,61
Metsäpellon Liikekeskus Oy	Lahti		91,33
Kiint. Oy Hämeenlinnan Brahenkatu 33	Hämeenlinna		100,00
Kiint. Oy Rakokivi	Lahti		94,06
Kiint. Oy Hollolan Tervämäentie	Lahti		100,00
Kiint. Oy Merraspuhos	Lahti		100,00

Osakkuusyritykset (yhdistellään osakkuusyrityksinä konsernitilinpäätökseen)

	Yhtiön kotipaikka	Omistuosuus-%	
		Emoyhtiö	Konserni
As Oy Hätilänkivi	Hämeenlinna		23,89
Kiint. Oy Elocinkulma 1	Lahti		28,58
Autokorjaamo Värikaara Oy	Kotka		20,00

Omistusyhteisyrietykset

SOK	Helsinki	8,10	
S-Pankki Oy	Helsinki	6,00	
S-ryhmän logistiikkakeskukset Oy	Helsinki	6,20	
S-Voima Oy	Helsinki	7,30	

	Konserni		Osuuskauppa	
	2024	2023	2024	2023
14. Vaihto-omaisuus				
Tavarat	75 672 289,01	69 384 047,51	46 756 988,97	42 732 362,51
Yhteensä	75 672 289,01	69 384 047,51	46 756 988,97	42 732 362,51
15. Pitkäaikaiset saamiset				
Laskennallinen verosaaminen	1 167 272,79	1 282 680,96	0,00	0,00
Yhteensä	1 167 272,79	1 282 680,96	0,00	0,00
Muut saamiset				
Korottomat pitkäaikaiset muut saamiset	20 000,00	20 000,00	0,00	0,00
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	1 187 272,79	1 302 680,96	0,00	0,00
16. Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	10 104 078,91	16 034 927,75	4 926 308,34	10 570 269,79
Saamiset saman konsernin yrityksiltä				
Myyntisaamiset			30 263,25	239 570,91
Muut konsernisaamiset			0,00	18 900,00
Siirtosaamiset			861 794,69	450 851,65
Yhteensä			892 057,94	709 322,56
Saamiset omistusyhteisyrityksiltä				
Myyntisaamiset	5 280 178,52	5 004 939,56	5 261 946,02	4 984 492,30
Siirtosaamiset	8 363 221,32	4 347 837,10	8 363 221,32	4 291 135,69
Yhteensä	13 643 399,84	9 352 776,66	13 625 167,34	9 275 627,99
Muut saamiset	482 878,24	607 942,07	0,00	0,00
Siirtosaamiset	1 699 720,89	1 145 951,82	544 060,59	236 530,28
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	25 930 077,88	27 141 598,30	19 987 594,21	20 791 750,62
Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
Tavarakaupan oikaisuerät	8 298 301,72	3 526 372,74	7 493 675,01	3 243 000,41
Ketjumaksu- ja palveluhyvitykset	639 155,91	633 156,10	571 204,90	599 872,55
Rahoituserät	124 061,91	93 831,02	0,00	0,00
Verosaamiset	489 830,40	225 346,86	442 704,85	0,00
Muut	511 592,27	1 015 082,20	399 697,15	684 793,01
Siirtosaamiset yhteensä	10 062 942,21	5 493 788,92	8 907 281,91	4 527 665,97

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

	Konserni		Osuuskauppa	
	2024	2023	2024	2023
17. Oma pääoma				
Osuuspääoma				
Osuuspääoma 1.1.	14 530 097,97	14 530 097,97	14 530 097,97	14 530 097,97
Osuuspääoma 31.12.	14 530 097,97	14 530 097,97	14 530 097,97	14 530 097,97
Vararahasto 1.1.	61 529 661,13	59 529 661,13	61 529 661,13	59 529 661,13
Lisäys	2 000 000,00	2 000 000,00	2 000 000,00	2 000 000,00
Vararahasto 31.12.	63 529 661,13	61 529 661,13	63 529 661,13	61 529 661,13
Sidottu oma pääoma yhteensä	78 059 759,10	76 059 759,10	78 059 759,10	76 059 759,10
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto				
Osuusmaksurahasto 1.1.	2 640 535,72	2 308 385,54	2 640 535,72	2 308 385,54
Lisäys	336 207,91	332 150,18	336 207,91	332 150,18
Osuusmaksurahasto 31.12.	2 976 743,63	2 640 535,72	2 976 743,63	2 640 535,72
Muut rahastot				
Käyttörahaso 1.1.	3 166 097,60	3 166 097,60	3 166 097,60	3 166 097,60
Käyttörahaso 31.12.	3 166 097,60	3 166 097,60	3 166 097,60	3 166 097,60
Edellisten tilikaudien ylijäämä/tappio 1.1.	419 018 550,51	380 472 148,69	307 873 902,71	278 102 102,20
Ylijäämänpalautus	-1 761 949,49	-1 660 214,08	-1 761 949,49	-1 660 214,08
Siirto vararahastoon	-2 000 000,00	-2 000 000,00	-2 000 000,00	-2 000 000,00
Muut erät	6 301,51	0,00	0,00	0,00
Edellisten tilikaudien ylijäämä/tappio 31.12.	415 262 902,53	376 811 934,61	304 111 953,22	274 441 888,12
Tilikauden ylijäämä	40 680 424,16	42 206 615,90	30 476 966,59	33 432 014,59
Vapaa oma pääoma yhteensä	462 086 167,92	424 825 183,83	340 731 761,04	313 680 536,03
Oma pääoma yhteensä	540 145 927,02	500 884 942,93	418 791 520,14	389 740 295,13
Maksamaton osuuspääoma 31.12.			254 558,40	232 433,31
Laskelma voitonjakokelpoisista varoista 31.12.				
Edellisten tilikaudien ylijäämä/tappio (+/-)			304 111 953,22	274 441 888,12
Tilikauden ylijäämä/tappio (+/-)			30 476 966,59	33 432 014,59
Käyttörahaso			3 166 097,60	3 166 097,60
Osuusmaksurahasto			2 976 743,63	2 640 535,72
Sääntöjen mukaan vararahastoon siirrettävä osuus			-3 500 000,00	-2 000 000,00
Yhteensä			337 231 761,04	311 680 536,03

	Konserni		Osuuskauppa	
	2024	2023	2024	2023
18. Tilinpäätössiirtojen kertymä				
Poistoero				
Aineettomat oikeudet			24 782,46	29 586,02
Muut aineettomat hyödykkeet			-96 124,93	-85 618,18
Rakennukset ja rakennelmat			-486 345,11	-425 180,29
Rakennusten tekniset laitteet			507 909,05	2 228,88
Koneet ja kalusto			31 613 743,34	25 258 462,34
Yhteensä			31 563 964,81	24 779 478,77
Pakolliset varaukset				
Vastaiset menot vuokratiloista	2 385 984,00	2 963 841,00	0,00	0,00
Yhteensä	2 385 984,00	2 963 841,00	0,00	0,00
19. Pitkäaikainen vieras pääoma				
Lainat rahoituslaitoksilta	46 322,91	58 512,51	0,00	0,00
Ostovelat	8 676,57	6 080,79	0,00	0,00
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	54 999,48	64 593,30	0,00	0,00
20. Laskennalliset verovelat				
Tilinpäätössiirroista	10 031 012,87	8 778 600,90	0,00	0,00
Yhdistelytoimenpiteistä	-840 588,08	-904 303,03	0,00	0,00
Yhteensä	9 190 424,79	7 874 297,87	0,00	0,00
21. Lyhytaikainen vieras pääoma				
Lainat rahoituslaitoksilta	0,00	6 600,00	0,00	0,00
Saadut ennakot	489 289,32	457 700,56	68 206,67	58 680,33
Ostovelat	14 186 404,26	14 759 312,04	8 637 518,87	10 017 137,77
Velat saman konsernin yrityksille				
Ostovelat			98 727,37	147 611,25
Muut lyhytaikaiset velat			13 583 259,82	17 975 000,00
Siirtovelat			0,00	3 733,33
Yhteensä			13 681 987,19	18 126 344,58
Velat omistusyhteisyrityksille				
Ostovelat	53 302 476,22	55 979 265,58	53 169 663,35	55 026 597,21
Siirtovelat	71 490,19	64 757,10	61 412,84	64 757,10
Yhteensä	53 373 966,41	56 044 022,68	53 231 076,19	55 091 354,31
Muut lyhytaikaiset velat	7 537 201,56	8 527 112,64	6 972 238,10	7 379 877,71
Siirtovelat	32 608 254,29	32 027 949,47	26 775 657,37	27 849 300,78
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	108 195 115,84	111 822 697,39	109 366 684,39	118 522 695,48
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
Henkilöstökulut	25 994 506,84	25 443 698,28	22 486 768,40	21 830 643,35
Verot	583 971,71	1 421 350,19	0,00	1 420 468,15
Bonus- ja maksutapaetuelka	3 903 108,92	3 682 036,68	3 855 605,85	3 641 032,00
Ostojen oikaisuerät	349 332,69	407 719,34	172 652,26	208 470,51
Käinteistöverojaotukset	1 065 192,00	0,00	0,00	0,00
Muut	783 632,32	1 137 902,08	322 043,70	817 177,20
Siirtovelat yhteensä	32 679 744,48	32 092 706,57	26 837 070,21	27 917 791,21

Liitetiedot henkilöstöstä ja toimielinten jäsenistä

	Konserni		Osuuskauppa	
	2024	2023	2024	2023
22a. Henkilöstön lukumäärä kokoaikaisiksi muutettuna	2 321	2 310	2 068	2 055
22b. Henkilökunnan lukumäärä keskimäärin ryhmittäin				
Kokoaikaiset	862	856	620	617
Osa-aikaiset	2 387	2 364	2 365	2 331
Tarvittaessa kutsuttavat	113	140	106	133
Yhteensä	3 362	3 360	3 091	3 081

22c. Johdon palkat, palkkiot ja eläkesitoumukset

Vuosi 2024			
	Palkat	Lisäeläkemaksut	Yhteensä
Johtoryhmä	1 957 618,82	347 557,73	2 305 176,55
Hallitus	103 000,00	0,00	103 000,00
Hallintoneuvosto	95 995,00	0,00	95 995,00
Yhteensä	2 156 613,82	347 557,73	2 504 171,55

Vuosi 2023			
	Palkat	Lisäeläkemaksut	Yhteensä
Johtoryhmä	1 745 018,70	337 463,43	2 082 482,13
Hallitus	91 150,00	0,00	91 150,00
Hallintoneuvosto	81 530,00	0,00	81 530,00
Yhteensä	1 917 698,70	337 463,43	2 255 162,13

Liitetiedot jäsenistöstä

	Konserni		Osuuskauppa	
	2024	2023	2024	2023
23. Jäsenmäärän muutos				
Kokonaisjäsenmäärä 1.1.			173 031	169 884
Uudet jäsenet			8 730	7 945
Eronneet			-5 147	-4 798
Muutos			3 583	3 147
Kokonaisjäsenmäärä 31.12.			176 614	173 031
Täyteen maksaneiden jäsenten määrä 31.12.			172 435	169 028
Osittain osuismaksun maksaneiden määrä 31.12.			4 179	4 003

Vakuudet ja vastuusitoumukset

	Konserni		Osuuskauppa	
	2024	2023	2024	2023
24. Vastuusitoumukset				
Annetut pantit ja vastuusitoumukset				
Pantit, jotka on annettu velkojen vakuudeksi (erityispantattuja)				
Pantit	20 000,00	1 119 549,95	0,00	1 099 549,95
Pantit yhteensä	20 000,00	1 119 549,95	0,00	1 099 549,95
Kiinnitykset				
Omassa hallussa	120 903 821,73	120 903 821,73	2 580 955,00	2 580 955,00
Pantattuna	1 322 636,00	1 322 636,00	0,00	0,00
Yhteensä	122 226 457,73	122 226 457,73	2 580 955,00	2 580 955,00
Saman konsernin yrityksen puolesta annetut vakuudet				
Takaukset			2 410 000,00	2 072 000,00
Yhteensä			2 410 000,00	2 072 000,00
25. Muut vastuut				
Osamaksukannan takaisinostovastuut				
seuraavana vuonna maksettavat	3 239 067,40	1 344 920,73	0,00	0,00
yli vuoden kuluttua maksettavat	58 097,16	93 218,94	0,00	0,00
Yhteensä	3 297 164,56	1 438 139,67	0,00	0,00
Muut takaisinostovastuut				
seuraavana vuonna maksettavat	1 413 485,39	963 870,06	0,00	0,00
yli vuoden kuluttua maksettavat	57 822,00	235 388,32	0,00	0,00
Yhteensä	1 471 307,39	1 199 258,38	0,00	0,00
Leasingvastuut:				
seuraavana vuonna maksettavat	167 219,81	239 250,90	0,00	3 562,60
yli vuoden kuluttua maksettavat	108 192,63	280 365,31	0,00	0,00
Yhteensä	275 412,44	519 616,21	0,00	3 562,60

Kiinteistöinvestointien tarkistusvastuu

Osuuskauppa Hämeenmaa on velvollinen tarkistamaan vuosina 2016–2024 valmistuneista kiinteistöinvestoinnista tekemiään arvonlisäverovähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee tarkistuskauden aikana. Viimeinen tarkistusvuosi on 2033. Osuuskauppa Hämeenmaan vastuun enimmäismäärä on 440 935,52 euroa (ed. vuonna 279 383,44 euroa). Osuuskauppa Hämeenmaa -konsernin vastuun enimmäismäärä on 16 218 678,95 euroa (ed. vuonna 16 055 273,40 euroa).

26. Muut taloudelliset vastuut

Konserni teki rahoittajiensa kanssa panttaamattomuussitoumuksen toukokuussa 2003.

Muut vastuusitoumukset

Osakassopimuksen mukainen sitoumus vastata S-Voima Oy:n sitoumuksista

Osakkaat vastaavat ns. Mankala-periaatteen mukaisesti S-Voima Oy:n sitoumuksista. Tämän periaatteen mukaisesti Osuuskauppa Hämeenmaan vastuu S-Voima Oy:n kustannuksista sisältäen myös lainojen lyhennykset ja korot sekä poistot, määräytyy markkinasähkön osalta osakkaan käyttämän energian mukaan, tuulivoiman osalta osakkaan omistamien osakesarjojen suhteessa ja aurinkosähkön osalta osakkaan hallitsemille kiinteistöille rakennettujen aurinkovoimaloiden perusteella.

HALLITUKSEN ESITYS TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ

Hallitus ehdottaa, että tilikauden ylijäämä 30 476 966,59 € käytetään seuraavasti:

- siirretään vararahastoon 3 500 000,00 €
- jätetään edellisten tilikausien ylijäämätillille arviolta 26 976 966,59 €.

TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Hallituksen ja toimitusjohtajan allekirjoitukset

Lahdessa 14. päivänä helmikuuta 2025

Olli Vormisto
Toimitusjohtaja

Outi Hongisto

Jussi Maksimainen

Minna Patosalmi

Jussi Suomaa

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Lahdessa 21. päivänä helmikuuta 2025

Panu Juonala
KHT

Otto Joki
KHT

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Osuuskauppa Hämeenmaan (y-tunnus 0910257-2) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2024. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että emo-osuuskunnan taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin sekä emo-osuuskunnan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa. Olemme riippumattomia emo-osuuskunnasta ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme. Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emo-osuuskunnan ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltu-
vissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emo-osuuskunta tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella. Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää

havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mulla emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emo-osuuskunnan tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emo-osuuskunnan tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emo-osuuskunta tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia

siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

- Suunnittelemme ja suoritamme konsernin tilintarkastuksen hankkiaksemme konsernitilinpäätöstä koskevan tilintarkastuslausunnon laatimisen perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintayksiköjä koskevasta taloudellisesta informaatiosta. Vastaamme konsernin tilintarkastusta varten suoritettavan tilintarkastustyön ohjauksesta, valvonnasta ja läpikäynnistä. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu noudattaen siihen sovellettavia säännöksiä.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu noudattaen siihen sovellettavia säännöksiä.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava

tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Muut lausunnot

Puollamme tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys taseen

osoittaman ylijäämän käyttämisestä on osuuskuntalain ja osuuskunnan sääntöjen mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä emo-osuuskunnan hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Lahdessa 21.2.2025

Panu Juonala
KHT

Otto Joki
KHT

Edustajisto

Osuuskauppa Hämeenmaan omistajien eli jäsenten ylintä päätäntävaltaa käyttää edustajisto, johon kuuluu 45 jäsentä. Edustajiston jäsenet valitaan neljäksi vuodeksi kerrallaan asiakasomistajien keskuudessa toimeenpantavilla vaaleilla. Edustajisto kokoontuu sääntöjen mukaan varsinaiseen kokoukseensa keväällä ja syksyllä hallintoneuvoston puheenjohtajan kutsumana hallintoneuvoston toimeksiannosta.

Edustajiston tehtäviin kuuluvat mm. tilinpäätöksen vahvistaminen, vastuuvapauden myöntäminen, hallintoneuvoston jäsenten ja tilintarkastajien valinta sekä sääntömuutoksista päättäminen.

Edustajiston toimikausi on neljä vuotta. Nykyisen edustajiston toimikausi on 2021–2025.

Hallintoneuvosto

Osuuskauppa Hämeenmaan hallintoneuvostoon kuuluu 23 jäsentä, joista 21 on edustajiston valitsemia. Muut kaksi ovat osuuskaupan palveluksessa olevia henkilöstön edustajia. Hallintoneuvoston toimikausi on kolme vuotta ja kunakin vuonna kolmannes jäsenistä on erovuorossa.

Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa osuuskunnan

hallintoa ja toiminnan tarkoituksen toteutumista parhaalla mahdollisella tavalla. Hallintoneuvosto muun muassa valitsee hallituksen jäsenet ja toimitusjohtajan sekä vahvistaa osuuskaupan strategiat ja tavoitteet.

Hallitus

Osuuskauppa Hämeenmaan hallitukseen kuuluu hallituksen puheenjohtajana toimiva osuuskaupan toimitusjohtaja ja 4–6 hallintoneuvoston kalenterivuodeksi kerrallaan valitsemaa jäsentä. Hallitus valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan kalenterivuodeksi kerrallaan.

Hallituksen tehtävänä on edistää ja hoitaa osuuskaupan etua ja asioita osuuskuntalain, osuuskaupan sääntöjen sekä edustajiston ja hallintoneuvoston antamien ohjeiden ja päätösten mukaisesti.

Johtoryhmä

Johtoryhmän tehtävänä on johtaa Osuuskauppa Hämeenmaan operatiivista toimintaa ja viedä strategia käytäntöön. Jokainen johtoryhmän jäsen vastaa omasta liiketoiminta- tai asiantuntemusalueestaan.

Edustajiston jäsenet 2021–2025

Jäsenalue 1: Lahti

Forsman Juha-Pekka, seurakunnan toimistonhoitaja	Lahti
Harmaala Miina, sairaanhoitaja AMK, ensihoitaja	Lahti
Himanen Hannu, opetusneuvos	Lahti
Känkänen Kari, maanviljelijä	Lahti
Lehto Rami, kaupunginvaltuutettu	Lahti
Liski Petri, näyttelijä, eläkekassan johtaja, muusikko	Lahti
Niemi Harri, liikkeenharjoittaja	Lahti
Niinistö Sari, aikuiskasvatustieteen maisteri, terveydenhoitaja	Lahti
Sairomaa Tomi, kohdevalvoja	Lahti
Salakka Helena, opinto-ohjaaja, aineenopettaja	Lahti
Tervo Jaana, myyjä, luottamusmies	Lahti
Toivonen Seppo, everstiluutnantti evp.	Lahti
Vahter Merja, kauppias, HHJ PJ	Lahti
Vartiainen Onerva, kauppatieteiden maisteri	Lahti
Viinikka Anneli, kodinhoitaja, eläkkeellä	Lahti

Jäsenalue 2: Asikkala, Padasjoki, Heinola, Hartola, Sysmä, Hollola, Kärkölä, Orimattila, Myrskylä

Aakala Seija, perushoitaja	Hollola
Fågel Jarkko, kunnanhallituksen puheenjohtaja, HHJ	Hartola
Kasakkamäki-Heikkinen Auli, liikunta-asiainhoitaja	Hollola
Lehtimäki Kirsi, sairaanhoitaja AMK	Heinola
Luostarinen Eino, erikoislääkäri	Asikkala
Nieminen Tero, yrittäjä, taksiautoilija	Orimattila
Perkiö Irmeli, eläkeläinen	Heinola
Suominen Minna, kättilö	Hollola
Varjo Niina, terveydensuojeluinsinööri, rakennusterveysasiantuntija	Heinola
Varsaluoma-Upola Sanna, agrologi, maatalousyrittäjä	Asikkala

Jäsenalue 3: Hämeenlinna, Forssa, Janakkala, Hattula, Riihimäki, Jokioinen, Tammela, Hausjärvi, Loppi, Humppila, Ypäjä

Ahonen Antti, FM, Hämeen maakunta-hallituksen puheenjohtaja	Hämeenlinna
Elo Irmeli, koulutuspäällikkö	Janakkala
Heinonen Satu, lasten ja nuorten erityisohjaaja, omaishoitaja	Hämeenlinna
Hirviniemi Erja, sairaanhoitaja AMK	Riihimäki
Häggmann Johanna, sairaanhoitaja	Forssa
Jokinen Hanna, lähihoitaja	Hattula
Jussila Samuel, maatalousyrittäjä	Janakkala
Kankaanmäki Päivi, fysioterapeutti, yrittäjä	Hämeenlinna
Kannisto Rita, luokanopettaja	Janakkala
Kylliäinen Kylli, vanginvartija, päihdetyöntekijä	Hämeenlinna
Laakso Sirpa, alueluottamusmies, myyjä	Hämeenlinna

Lehtonen Kari-Veli, rehtori, eläkkeellä	Riihimäki
Lähde Joni, tuotantotyöntekijä, pääluottamusmies	Loppi
Mänki Marianne, agrologi, maanviljelijä	Jokioinen
Nylund Piia, koneistaja	Janakkala
Olkinuora Piia, Finance Specialist, KTM	Hämeenlinna
Pura Eero, maanviljelijä	Tammela
Ryhtä Irkka, erikoissairaanhoitaja, eläkkeellä	Forssa
Tervatuli Riikka, myyjä	Riihimäki
Äijälä Jutta, FM, asiakkuuspäällikkö	Hämeenlinna

Hallintoneuvosto 2024

Rautaoja Jarkko (pj.), toimitusjohtaja	Heinola
Sillanpää Nina (varapj.), varhaiskasvatuspäällikkö	Riihimäki
Eliander Tanja, myyntipäällikkö	Hämeenlinna
Hyväkkä Sari, fysioterapeutti	Orimattila
Jormanainen Lauri, vanginvartija	Riihimäki
Jussila Sari, agrologi	Heinola
Kivekäs Riina, johtaja	Lahti
Koskinen Outi, maaseutuyrittäjä, opettaja	Turenki
Kurki-Suonio Paula, asianajaja	Lahti
Lanki Tommi, liikuntatoimenjohtaja	Lahti
Lehtimäki Mikko, toimitusjohtaja	Nastola
Mäentalo Mika, vanhempi rikoskonstaapeli	Heinola
Nurmi Jari, psykologi	Hämeenlinna
Oivo Jari, toimitusjohtaja	Lahti
Oksanen Anna-Reeta, luokanopettaja	Lahti
Pura Veli-Matti, maaseutuyksikön päällikkö, mv	Tammela
Rajala Virpi, työsuojeluvalltuutettu	Lahti
Rantanen Vesa, agronomi	Jokioinen
Rissanen Jari, diakoni, sosionomi (AMK)	Lahti
Sieppi Päivi, ympäristöneuvontapäällikkö	Hämeenlinna
Soittila Seppo, viihdetaiteilija	Hauho
Valkonen Pasi, yrittäjä	Hartola
Yli-Pirilä Pia, psykoterapeutti, sairaanhoitaja	Katinala

Hallintoneuvosto 2025

Rautaoja Jarkko (pj.), toimitusjohtaja	Heinola
Sillanpää Nina (varapj.), varhaiskasvatuspäällikkö	Riihimäki
Hyväkkä Sari, fysioterapeutti	Orimattila
Jormanainen Lauri, vanginvartija	Riihimäki
Jussila Sari, agrologi	Heinola
Kivekäs Riina, johtaja	Lahti
Koskinen Outi, maaseutuyrittäjä, opettaja	Turenki
Lanki Tommi, liikuntatoimenjohtaja	Lahti
Mäentalo Mika, vanhempi rikoskonstaapeli	Heinola
Nurmi Jari, psykologi	Hämeenlinna
Oivo Jari, toimitusjohtaja	Lahti
Oksanen Anna-Reeta, luokanopettaja	Lahti
Pura Veli-Matti, maaseutuyksikön päällikkö, mv.	Tammela

Rajala Virpi, työsuojeluvaltuutettu	Lahti
Rantanen Vesa, agronomi	Jokioinen
Rissanen Jari, leirikeskustoiminnan päällikkö	Lahti
Sieppi Päivi, ympäristöneuvontapäällikkö	Hämeenlinna
Soittila Seppo, viihdetaitelija	Hauho
Sulka Sini, juristi	Lahti
Takku Mira, hallintosuunnittelija	Lahti
Valkonen Pasi, yrittäjä	Hartola
Yli-Pirilä Pia, psykoterapeutti, sairaanhoitaja	Katinala

Hallitus 2024

Vormisto Olli, toimitusjohtaja (pj.)	Lahti
Hongisto Outi, Senior Advisor	Lahti
Maksimainen Jussi, toimitusjohtaja	Hollola
Patosalmi Minna, hallituksen puheenjohtaja	Orimattila
Suomaa Jussi, agronomi	Parola

Hallitus 2025

Vormisto Olli, toimitusjohtaja (pj.)	Lahti
Hongisto Outi, Senior Advisor	Lahti
Maksimainen Jussi, toimitusjohtaja	Hollola
Patosalmi Minna, hallituksen puheenjohtaja	Orimattila
Suomaa Jussi, agronomi	Parola

Uudistuksia

HÄMEENMAA

